

Farsi Word	Gilaki Word	Gilaki Example	Farsi Example
ارجنن ارجئن	کاغذانا همه ' ارجئن ارجئنا کۆده	ریز ریز	تمام کاغذها را ریز ریز کن
الباقی	شیر ~ الباقی-یا دۆکۆن جا دۆرۆن	باقی مانده	باقی مانده شیر را داخل ظرف بریز
اؤ وخت	اؤ وخت کی شؤن دیبیم وارن نوارستی	آن زمان	آن زمان که داشتیم می‌رفتیم باران نمی‌بارید
اؤتاق	می اؤتاق کؤیتا ایسه؟	اتاق	اتاق من کدام یک است؟
اؤچین	تی کیتابانا اؤچین خایم سفره واشانم	جمع کن	کتاب‌هایت را جمع کن می‌خواهم سفره پهن کنم
اؤدۆشتن	سۆمبۆر ~ مأنستن أمی خؤنا اؤدۆشتن درید	مکیدن	مانند زالو دارند خون ما را می‌دوشند
اؤرارسالان	أ گب کی گؤفتن درم اؤرارسالان ~ شینه	سال‌های دور	این حرف که دارم می‌گویم برای سال‌های دور است
اؤرا	زاکان اؤرا ایسائید	آن طرف	بچه‌ها آن طرف هستند
اؤرشین	کترأیا اؤسادم قاتؤقا اؤرشین بزئم	هم زدن	کفگیر چوبی را برداشتم خورش را هم زدم
اؤسان	قاقؤشاقانا اؤسان باور	بردار	قاشق‌ها را بردار بیاور
اؤسه کؤد	أ کیتابا کی اؤسه کؤد؟	فرستاد	این کتاب را چه کسی فرستاد؟
اؤسه کؤدم	ایتا کاغذ ته ره اؤسه کؤدم	فرستادم	یک نامه برای تو فرستادم
اؤسه کؤدی	تی برارأ کؤیا اؤسه کؤدی؟	فرستادی	برادرت را کجا فرستادی؟
اؤشان	اؤشان کیسید؟	آن‌ها	آن‌ها چه کسانی هستند؟
اؤشان ~ امرأ	تؤنم اؤشان ~ امرأ بی؟	با آن‌ها	تو هم با آن‌ها بودی؟
اؤشان ~ شین	أ خانه اؤشان ~ شینه	مال آن‌ها	این خانه مال آن‌ها است
اؤشکؤفتن	آب مرأ اؤشکؤفت	گیر کردن چیزی در گلو	آب در گلویم گیر کرد
اؤشنتر	ایپچه بؤشو اؤشنتر	آن طرف‌تر	کمی برو آن طرف‌تر
اؤکؤف	أمه ره اؤکؤف نأره	شگون	برای ما شگون ندارد
اؤن	اؤن چیه؟	آن	آن چیست؟
اؤن ~ رئم	اؤن ~ رئم بیهین	برای او هم	برای او هم بخر
اؤن ~ شین	هرچی أکبر ~ شینه اؤسان ببر	مال آن	هرچه مال اکبر است بردار ببر
اؤن ~ ور	تا سعیدأ بیدئم بؤشوُم اؤن ~ ور	نزد او	همین که سعید را دیدم به نزد او رفتم
اؤنا	اؤنا بیده-ئی؟	آن را	آن را دیدی؟

اۋى سفر	اۋى سفر امان بامۇئىم اى سفر شىمىي نۆبە-يە	دفعه پيش	دفعه پيش ما آمديم اين بار نوبت شماسست
اۋيا	مھين ~ كيف اۋيا نہا	آن جا	كيف مھين آن جا است
ايپچە	ايپچە پلا مە رە دۆكۆن	كمى	كمى پلو براى من بريز
ايتا	ايتا كاغذ مرا فادن	يك	يك كاغذ به من بده
ايتا دئه	ايتا دئه نان مرا فادن	يكي ديگر	يك نان ديگر به من بده
ايجانا	من ؤ ميعاد ايجانا بۆشۇئىم بيرۆن	با هم	من و ميعاد با هم بيرون رفتيم
ايچي	ايچي خايم ترا بگم	يك چيز	يك چيز مىخواهم به تو بگويم
ايدانه	ايدانه كۆئي خايم	يك عدد	يك عدد كدو مىخواهم
ايدفا	ايدفا بامۇم شىمىي خانه	يك بار	يك بار به خانه شما آمدم
ايدفائي	ناصر ايدفائي بامۇ اۋتاق ~ دۆرۆن	ناگهان	ناصر ناگهان داخل اتاق شد
ايرۆز	ايرۆز دئه بمانسته مي تعطيلي-يان تۆمانا به	يك روز	يك روز ديگر مانده تا تعطيلاتم تمام شود
ايزه	ايزه بۆشۆ اۋشنتر	كمى	كمى برو آن طرفتر
ايسا بيد	ديشب همه امي خانه ايسايد	بودند	همه ديشب خانه ما بودند
ايساده	مي مار ~ شان بخانه ايساده	هستند	مادرم و بقيه خانه هستند
ايسان درم	ايمشب ميلاد ~ خانه ايسان درم	دارم مىمانم	امشب دارم در خانه ميلاد مىمانم
ايسائيد	شۆمان كۇيا ايسائيد؟	هستيد	شما كجا هستيد؟
ايسم	تي ايسم چيسه؟	نام	نام تو چيست؟
ايسيد	شۆمان چن نفر ايسيد؟	هستيد	شما چند نفر هستيد؟
ايشتاو	نيزيكابي ترا ايشتاو ديهه	اخطار	نزديك شوى به تو اخطار مىدهد
ايشتاوستن	داماش ~ بازي-يا كرا ايشتاوستن درم	گوش كردن	دارم بازي داماش را گوش مىكنم
آن ~ سرمچه ' فآندر	ايششه	لفظ تنفر	اه، قيافهاش را نگاه كن
ايشكنئن	چي-يا ايشكنئن دري؟	شكستن	دارى چه چيزى را مىشكنى؟
ايشكۆفتن	باهار ~ وخت گۆلان ايشكۆفيدي	شكفتن	فصل بهار گلها مىشكفند
ايشماردن	مي زاي ايشماردنا نانه	شمارش	بچه من شمارش بلد نيست
اينسان	اينسان بۆبۆ	انسان	انسان باش

اینفر دئه	اینفر دئه خائیم اُمی جرگه چاکۆده ببه	یک نفر دیگر	یک نفر دیگر می‌خواهیم تا گروه‌مان درست شود
ایوار ایوار	ایوار ایوار شئطان مرأ گه . . .	گهگاه	گهگاه شیطان به من می‌گوید . . .
ایواردم	ایواردم وا بشم بازار	یک بار دیگر	یک بار دیگر باید به بازار بروم
ایوارکی	ایوارکی بوگو نایم ترأ راحتأ کۆن	به یک‌باره	به یک‌باره بگو نمی‌آیم خودت را خلاص کن
أ	شوقاژأ اییچه بیجیر بأور	را	کمی شوقاژ را کم کن
أبچ	أبچ َ کاران کۆدن نوأ	بی‌مزه	کارهای بی‌مزه نکن
أتؤ	أتؤ نی‌یه	چنین	چنین نیست
أجۆر چی‌یان	أجۆر چی‌یان مرأ حالی نی‌یه	این جور چیزها	این جور چیزها را متوجه نمی‌شوم
أدل	أدل ایمرۆ کی خاستیم بیشیم بیروُن مه ره کار پیش بامؤ	درست	درست امروز که می‌خواستیم بیرون برویم برایم کار پیش آمد
أذب	می برار أذب ایسه	مجرد	برادرم مجرد است
أرایم	أرایم بیا	این طرف هم	این طرف هم بیا
أرزه	أ ساعت چارصد تۆمۆن أرزه؟	ارزش دارد	این ساعت چهارصد تومن ارزش دارد؟
أرسۆ	چی ره أرسۆ فۆکۆنی؟	اشک	برای چه اشک می‌ریزی؟
أزازیل	أ آزازیل َ زاکانأ فأندر	بسیار شیطان	این بچه‌های بسیار شیطان را نگاه کن
أژدم	تی پلا أژدمه	بسیار شور	پلو تو بسیار شور است
أسباب	اییچه أسباب بأورم بوخۆری؟	خوراکی	کمی خوراکی بیاورم بخوری؟
أشان	أشان کی أمۆن درید کیسید؟	این‌ها	این‌ها که دارند می‌آیند چه کسانی هستند؟
أشان َ أمراً	تۆنم أشان َ أمراً شی؟	با این‌ها	تو هم با این‌ها می‌روی؟
أشبل	مائی أشبل َ أمراً أشبل کۆکۆ چاکۆنیدي	خاویار ماهی	با خاویار ماهی کوکوی خاویار درست می‌کنند
أکه	أکه تأنیم بازی بوکۆنیم؟	چه وقت	چه وقت می‌توانیم بازی کنیم؟
ألاو	جه وس هوا سرده اُمی دهنأ ألاو بیروُن آیه	بخار	از بس هوا سرد است از دهان ما بخار خارج می‌شود
ألنگ	مرأ ألنگ بزه بکفتم	پشت پا	با پشت پا به من زد افتادم
أمان	أمان دۆ نفر ایسیم	ما	ما دو نفر هستیم
أمبست	أ دؤغ خأیلی أمبسته	غلیظ	این دوغ خیلی غلیظ است

أمرأ	منم تي أمرأ أيم	با	من هم با تو می آیم
أمؤن	ورزشگا جا أمؤن درم	آمدن	دارم از استادیوم می آیم
أمي أمرأ	شؤمانم أمي أمرأ أئيدي؟	با ما	شما هم با ما می آييد؟
أمي شين	أ خانه أمي شينه	مال ما	این خانه مال ما است
أمي وأسي	أمي وأسي بامؤ بيد	به خاطر ما	به خاطر ما آمده بودند
أن	أن چيسه؟	این	این چیست؟
أن ؤ اؤن	أن ؤ اؤنا وا بدن تي كارأ بؤكؤن	این و آن	این و آن را رها كن كار خودت را انجام بده
أن ّ پسي	أن ّ پسي تي درزأ فأرس	بعد از این	بعد از این به درسات برس
أن ّ شين	أ لامپ أن ّ شين ني-يه	مال این	این لامپ مال این نیست
أنگاره	چي ره أنقد أنگاره بيده-ئي؟	تدارك	برای چه این قدر تدارك ديده ای؟
أنم	أنم هوؤؤ-يه؟	این هم	این هم همان طور است؟
أوانگاره	هأچين أمة ره أوانگاره بيده-ئيم	دردسر	بيخودی برای خودمان دردسر درست كرديم
أوري	مي كافشينا اؤتاق ّ جا أوري؟	می آوری	كاپشن من را از داخل اتاق می آوري؟
أولي	أولي تؤنؤره؟	اولین	تنور اول است؟
أويرأ كؤدم	مي ساعتأ أويرأ كؤدم	گم کردم	ساعتم را گم كردم
أويستي	أشان دؤتا أويستي-يا مأنيدي	هوو	این دو نفر مانند هوو هم هستند
أى سفر	أى سفر دأنم تي أمرأ چي بؤكؤنم	این دفعه	این دفعه می دانم با تو چه كار كنم
أياز	أياز بينيشته گؤلان ّ سر	شبنم	شبنم روى گل ها نشسته است
أيا	تي كيليدانأ أيا بنا بؤم	این جا	كليدهايت را اين جا گذاشته بودم
همه وا بئيد	أيتأ اؤيتأ نأره	همه بايد بيايند	این و آن ندارد
آ	آ مأمؤد خؤرم آدمه	آقا	آقا محمود آدم خوبی است
آب جكفتن	أمي دهنأ آب جكفته	آب افتادن	دهن مان آب افتاد
آب دأن	گؤلانأ آب دأن درم	آب دادن	دارم به گل ها آب می دهم
آج	آج بأورده نأ مأنه	حريص	مانند حريص ها است
آجؤر	ديفار ّ آجؤر كفتن دره	آجر	آجر ديوار دارد می افتد

آخر آخران	رضا آخر آخران دئه آيا نامؤئي	اواخر	رضا اواخر ديگر اين جا نمي آمد
آخربسر	من كي دأئم آخربسر وا بآئي مي ويجأ	سرآخر	من كه مي دانم سرآخر بايد نزد من بيابي
آخربس	شانامه آخربس خؤشه	پايان	پايان شاهنامه خوش است
آخربس	أ كار ~ آخربس چي به؟	نتيجه	نتيجه اين كار چه مي شود؟
آخري دفأ	تي آخري دفأ ببه	آخريين بار	آخريين بارت باشد
آشخال جابه	آشخالانأ تاود آشخال جابه	سطل زباله	زباله ها را داخل سطل زباله بينداز
آمؤختن	اؤشاني كي بوگؤفتمه بامؤختي؟	ياد گرفتن	آن ها يي كه گفتم را ياد گرفتي؟
منم أيم	آها	من هم مي أيم	بله
أوج	هر چي زنگ بزئم آوجأ ندأ	جواب	هر چه زنگ زدم جواب نداد
بار بامؤ	گيلكان نترس بار بامؤئيد	تربيت شده	گيلك ها شجاع تربيت شده اند
باش	خؤ پيله برارأ باشه	پيروز	بر برادر بزرگ اش پيروز است
باقي بمأنسته	أن ~ باقي بمانسته-يا چي بوكونم؟	باقی مانده	باقی مانده اش را چه كنم؟
بال	مي بال مرأ در كوئه	دست	دستم درد مي كند
بال بزه	أن ~ پئر أنأ بال بزه	حمایت کرد	پدرش از آن حمايت كرد
بالاخا	أمي بالاخا ويريشته	هواخواه	به هواخواهي ما برخاست
بامؤبي	تؤنم أمي أمراً بامؤبي؟	آمده بودی	تو هم با ما آمده بودي؟
بامؤخته	بامؤخته آدمأ همه كس دؤس دأره	با ادب	آدم با ادب را همه دوست دارند
باهار ~ وخت	باهار ~ وخت أيم گيلان	فصل بهار	فصل بهار به گيلان مي أيم
بأور	بوؤقؤ مي كيفأ بأور	بياور	برو كيفم را بياور
بأيه	كي خأيه بأيه؟	بيايد	چه كسي مي خواهد بيايد؟
بأئيد	بأئيد بيشيم	بياييد	بياييد برويم
ببه	شؤن درم بازار آگه دوسته ببه أيم بخانه	باشد	دارم به بازار مي روم اگر بسته باشد به خانه مي أيم
ببه	من گب خبربري نؤكونم هر چي خأيه ببه بدأ ببه	بشود	من خبرچيني نمي كنم هر چه مي خواهد بشود بگذار بشود
بتپسته	يخچال أسباب ~ جأ بتپسته-يه	پر	يخچال از خوراكي پر است

بج	ایمسال بج چقد گیراناً بؤسته	برنج	امسال برنج چه قدر گران شده است
بجار	آگه کاري نوکونیم اُمی بجاران همه چّوراً بیدي	شالیزار	اگر کاری نکنیم تمام شالیزارهای مان بایر می شوند
بجسته	می دسّ رگ بجسته	برجسته	رگ دستم برجسته شد
بچاناً گیفتن	وحیداً بیدئم ایتاً کیسه بج بچاناً گیفته بؤ شوئن دؤبؤ	بر روی شانه گرفتن	وحید را دیدم یک کیسه برنج بر روی شانه گرفته بود می رفت
بچکسته	کارن بچکسته فنی کارانّ ره	شایسته	کارن برای کارهای فنی شایسته است
بچنگاً دان	خؤ پؤلاناً همه ' بچنگاً دأ	از دست دادن	تمام پول هایش را از دست داد
بچوک نیشتن	وحیداً بیدئم بچوک نیشته بؤ	زانوی غم بغل گرفتن	وحید را دیدم زانوی غم بغل کرده بود
بخألي	بخألي آخري سال ببه	به گمانم	به گمانم سال آخر باشد
بدأ	بدأ بیدینم چي تأنم بؤکونم	بگذار	بگذار ببینم چه می توانم بکنم
بدأ	خؤ پؤلاناً فرشّ جیر جیگا بدأ	کرد	پول هایش را زیر فرش پنهان کرد
بدأر	أنا ایدقه بدأر	نگهدار	این را یک دقیقه نگه دار
بدگیل	أ مانتؤ بدگیل نی-یه أمما مرأ خوش نأیه	زشت	این مانتو زشت نیست اما من خوشم نمی آید
برار زن	أفشینّ برارزن می خاخورّ أ مرأ ریغئقه	زن برادر	برادرزن افشین با خواهر من دوست است
برارزا	می برارزا بؤشو سربازي	برادرزاده	برادرزاده ام به سربازی رفته است
بردن	تقی-یم زن بیرده	ازدواج مرد	تقی هم ازدواج کرد
برسه	أ خؤرمالؤئان برسه	پخته	این خرمالوها پخته است
بزن بیگیر	دیرو اُمی کوچه سر بزن بیگیر بؤ	درگیری	دیروز سر کوچه ما درگیری بود
بزه	سنگاً اؤساد بزه شیشه ' بشکنه	زد	سنگ را برداشت زد شیشه را شکست
بسته	بسته کؤنی؟	شرط	شرط می بندی؟
بسچی	بسچی کی ایم	البته	البته که می آیم
بسر تآودن	مأمد مرأ بسر تآوداً بشم بانک	یادآوری	محمد به من یادآوری کرد به بانک بروم
بسر دکفتن	بسر دکفتم ایمسال بشم دانشگاه	تصمیم گرفتن	تصمیم گرفتم امسال به دانشگاه بروم
بسرافت دکفتن	تازه ایمسال بسرافت دکفتي بیجاراً نوأ فؤرؤختن؟	به یاد افتادن	تازه امسال به یاد افتادی که شالیزار را نباید فروخت؟

بشکفته	ورف ٚ سينگيني جا داران همه بشکفته	شکسته	از سنگینی برف تمام درخت‌ها شکسته
بشکنه-ئي	تي ساعت ٚ شيشه-يا چوتو بشکنه-ئي؟	شکستی	شيشه ساعات را چه‌طور شکستی؟
بشکنه	آبخوري-يا کي بشکنه؟	شکست	ليوان را چه کسی شکست؟
بکاشته	ا گولانا شارداري بکاشته؟	کاشته	اين گل‌ها را شهرداری کاشته است؟
بکفت	زاي بکفت تو کويا ايسابي؟	افتاد	بچه افتاد تو کجا بودی؟
بکفته راشي	ارا شون نوأ بکفته راشي-يه	جاده متروکه	از اين راه راه نرو جاده متروکه است
بگشته	ناتم چي مرأ بگشته	نیش زد	نمی‌دانم چه چیزی مرا نیش زده است
بگيلا کودن	ا گبانا هايأ بگيلا کون	دفن کردن	اين حرف‌ها را همين‌جا دفن کن
بل	بل بل ٚ گوش	پهن و درشت	کسی که گوش پهن و درشتی دارد
بمانسته	ا نان بمانسته-يه	بيات	اين نان بيات است
بمانسته	دئه بمانستم	وامانده	ديگر واماندم
بنا اوسان	آدم وا خو بنا اوسانا بدانه	راه و روش زندگی	آدم بايد راه و روش زندگی خودش را بداند
بندام	بندام ٚ آدم ٚ امرأ نوأسي نيشتن	بدنام	با آدم بدنام نبايد ارتباط داشت
بنه	تي ماشينا هايأ بنه	بگذار	ماشينات را همين جا بگذار
به	ا راديو چاکوده به؟	می‌شود	اين راديو درست می‌شود؟
به فسکا دان	امرأ به فسکا دا	لو دادن	ما را لو داد
بو	تي کار بو؟	بود	کار تو بود؟
بوجور	بوشو بوجور	بالا	برو بالا
بوجور بردن	بوخاري-يا اييچه بوجور ببر	زياد کردن	بخاری را کمی زياد کن
بوجوري اوتاق	زاکانا ببر بوجوري اوتاق	اتاق بالا	بچه‌ها را به اتاق بالا ببر
بوچولکسته	امي باغچه گولان بوچولکسته	پژمرده	گل‌های باغچه ما پژمرده شد
بوچومسته	أنقد بيچارکار بوکودد اشان ٚ کمر بوچومسته دأره	خميده	آن‌قدر در شاليزارها کار کرده‌اند کمرشان خميده شده است
بوشو بوخوس	دئره	برو بخواب	دير است
بوخوفت	زاي بوخوفت؟	خوابيد	بچه خوابيد؟

بۆخۆفتم	من دئه بۆخۆفتم	خوابیدم	من دیگر خوابیدم
بۆدۆرۆن	بۆشۆ بۆدۆرۆن	داخل	برو داخل
بۆرۆز	تي فسكأ بۆرۆز دان نوأ	فاش	رازت را فاش نكن
بۆز	مي پا بۆز مرأ در كۆنه	پاشنه پا	پاشنه پايام درد می‌کند
بۆسۆجانە-ئي	غذايأ همه ' بۆسۆجانە-ئي كي	سوزاندی	تمام غذا را سوزاندی كه
بۆشۆ	تۆنم حۆسئن ~ آمرأ بۆشۆ	برو	تو هم با حسين برو
بۆشۆ	مجيدم بۆشۆ	رفت	مجيد هم رفت
بۆشۆبي	تۆنم عرۆسي بۆشۆبي؟	رفته بودی	تو هم به عروسی رفته بودی؟
بۆشۆرم	رختانأ تاود ماشين بۆشۆرم	بشویم	لباس‌ها را داخل ماشين بيانداز تا بشويم
بۆفرۇختم	مي گۆشي-يأ تازه بۆفرۇختم	فروختم	گوشي‌ام را تازه فروختم
بۆك بۆكۆده	ايمرۆ چي ره بۆك بۆكۆده-ئي؟	اخمو	برای چه امروز اخمو هستی؟
بۆگرۇختيم	صابخانه كي بامۇ أمان بۆگرۇختيم	فرار کردیم	صاحب‌خانه كه آمد ما فرار كرديم
بۆگۆ بيشتاو	شيمي بۆگۆ بيشتاوأ نيشتاوستم	گفتگو	گفتگوی شما را نشنيدم
بۆگۆ مۆگۆ	مي دۆماغ خارش كۆنه بۆگۆ مۆگۆ ايسه	غيبت	بينی‌ام می‌خارد غيبت‌ام را می‌کنند
بۇبۇسته	أ پلا دئه بۇبۇسته	آماده	اين پلو دیگر آماده است
بۇبۇسته	چي بۇبۇسته	شده	چه شده است
بۇرسفته	مي كيف ~ بند بۇرسفته	پاره شد	بند كيفم پاره شد
بۇرسن	او نخأ بۇرسن	پاره كن	آن نخ را پاره كن
بۇرسن	دئه بۇرسن	تمام كن	ديگر تمام كن
بۇستن	شهين مرد ~ ره بۇستن دره	ازدواج زن	شهين دارد شوهر می‌کند
بۇق	ماشين ~ شيشه بۇق بۆكۆده	بخار	بخار شيشه ماشين را گرفته است
بي	تۆ ناصر ~ آمرأ بي؟	بودی	تو همراه ناصر بودی؟
بي	مي آمرأ ريفئقأ بي؟	می‌شوی	با من دوست می‌شوي؟
بي پا	گيلان ~ بيجاران همه بي پا بۇستن دره	نابود	تمام شاليزارهای گيلان دارد نابود می‌شود
بي پۆشت	خۆدا بۆكۆنه هي كس بي پۆشت نيه	تنها	خدا كند هيچ كس تنها نباشد

بي چنگ و مؤشت	آدم نوأ بي چنگ و مؤشت ببه	بی‌عرضه	آدم نباید بی‌عرضه باشد
بي شناق	بعضي-يان بي شناق آدم-ئيد	حق شناس	بعضی‌ها حق شناس هستند
بيبيشته	مي ديل بيبيشته بچ خايه	سرخ شده	دلم برنج سرخ شده می‌خواهد
بيجير	بيا بيجير	پايين	بيا پايين
بيچه-ئي	او اربايا بيچه-ئي؟	چيدى	آن خرمالوی وحشی را چیدی؟
بيخود	چي بىخودي گبان	بيهوده	چه حرف‌های بیهوده‌ای
بيد	أشان كي بيد؟	بودند	این‌ها که بودند؟
بيده بو	أجور ورف كي تا هسأ بيده بو؟	ديده بود	این‌گونه برف چه کسی تا حالا دیده بود؟
بيده بي	أ فئلما بيده بي؟	ديده بودى	این فیلم را دیده بودی؟
بيرون	بوشو بيرون	بيرون	برو بيرون
بيگيفته	تي گبان جأ مي ديل بيگيفته	گرفته	دلم از حرف‌هایت گرفت
بيگيفته	بيگيفته چي خايم بگم دئه گب نزه	متوجه شد	متوجه شد چه می‌خواهم بگویم ديگر حرف نزد
بیم	أمان هف نفر بيم	بوديم	ما هفت نفر بودیم
بينا کوذن	بينا كوده خو خانه-يا چأكودن	شروع کردن	شروع کرد خانه‌اش را درست کند
بينيشانه-ئي	زاكانا كويا بينيشانه-ئي؟	نشاندی	بچه‌ها را کجا نشاندی؟
بينيويشته-كس	أ كيتاب بينيويشته-كس كيسه؟	نويسنده	نویسنده این کتاب چه کسی است؟
بيهين	بوشو دوكان دوتا ايسكمو بيهين	بخر	برو مغازه دو عدد اسکمو بخر
بيهئم	هرچي خأستيم ديرو بيهئم	خریدم	هرچه احتیاج داشتم ديروز خریدم
بئس	ايمشبا أمي خانه بئس	بمان	امشب را در خانه ما بمان
بئگان	بئگان اويا	بيفكن	بيفكن آن‌جا
پا بسر كودن	زاكا پابسر كودن نوأ	از روى چيزى گذشتن	از روى بچه عبور نكن
پا توك	تي پا توك سر بئس خانه دوروئا فأندر	نوك پا	روى نوك پايت بايست داخل خانه را نگاه كن
پابرانده	پابرانده صارا شوئن نوأ	پابرهنه	پابرهنه به حياط نرو
پاپى	أمي پاپى بوؤسته	تعقيب	ما را تعقيب كرد
پاچ	آدم پاچ ببه أмма آردال نبه	كوتاه قد	آدم کوتاه قد باشد اما بلند قد بی‌قواره نباشد

پاختا بۇستن	دگرأ بۇخۇردم پاختا بۇستم زىمىن ۋىسر	روى زمين پهن شدن	تلوتلو خوردم پهن شدم روى زمين
پاستن	كۆجى زاكانا وا پاستن	محافظة کردن	از بچه‌های كوچك بايد محافظت کرد
پاك	پاك خۇرا بزه نىشتاوستن	به كل	به كل خودش را به نشنيدن زد
پاك	سبزي-يانا پاكۇدي؟	تميز	سبزی‌ها را تمیز کردی؟
پاماله	آن لوآس ۋ پاماله-يه	رد پا	اين رد پاى روباه است
پرا گيغتن	زأى تا خو مارأ بیده پرا گيغته	خوشحالى بسیار	كودك به محض دیدن مادرش بسيار خوشحال شد
پرا گيغته	چيچيني-يان تا پيچايأ بیده-ئيد پرا گيغتيد	پرواز کرد	گنجشك‌ها به محض دیدن گربه پرواز کردند
پرکاله	ايتا پرکاله سئب مرأ فادن	تکه	يك تکه سيب به من بده
پرکستن	سرمائي کرا پرکستن دريم	لرزیدن	از سرما داريم می‌لرزيم
پس بمأنسته	تي پس-بمانسته غذايا فۆكۆن پرنده 'ن ۋ ره	باقى مانده	باقى‌مانده غذايت را براى پرنده‌ها بریز
پس دکفتن	وا ويشتى حق ۋ سآى بۆكۆنم نيويړه پس دکفم	عقب افتادن	بايد بيشتى تلاش کنم وگرنه عقب می‌افتم
پس ۋ کۆن ۋ قاف	مي تۆمانا بېرده پس ۋ کۆن ۋ قاف بنا	پشت کوه قاف	شلوارم را برده پشت کوه قاف گذاشته
پسرزأى	اۆن ايتا پسر زأكه	پسرېچه	او يك پسرېچه است
پسي	شام ۋ پسي أيم شيمي خانه	بعد از	بعد از شام به خانه شما می‌آيم
پشه دام	تاوستانان آگه پشه-دام نماهه خوځتن نشأ	پشه‌بند	تابستان‌ها اگر پشه بند نباشد نمی‌شود خوابيد
پل	ترا پلا کۆنمه	تکه تکه	تو را تکه تکه می‌کنم
پلف	تي پلف ۋ شکما آبا کۆن	چاق	شکم چاقات را آب کن
پلکان	پلکان ۋ سر نىشتن نوأ	پله	روى پله‌ها ننشين
پۆر	اۆتۆبۆسانا آدم دره پۆر	پر	اتوبوس‌ها پر از آدم است
پۆرا کۆن	ماشين بنزين نأره ببر پۆرا کۆن	پرکن	ماشين بنزين ندارد ببر باکاش را پر کن
پۆرد	آهين پۆردا ډواريم دئه فأرسيم	پل	از پل آهنى عبور کنیم ديگر می‌رسيم
پۆسته ايشکنئن	خۇشحالي جا پۆسته ايشکنه-ئي	بشکن زدن	از خوشحالى بشکن می‌زد
پۆشت	بۆشو فأندر در ۋ پۆشت كي ايسا؟	پشت	برو نگاه کن پشت در كيست؟
پۆشتابد	تي پۆشتابدأ اۆسان بېشيم	کوله‌پشتی	کوله پشتی‌ات را بردار برويم
پۆشتين	گيلک گيلک ۋ پۆشتينه	حمایت	گيلک از گيلک حمايت می‌کند

پۆل	ايپچه پۆل دأري مرأ فأدي؟	پول	كمى پول دارى به من بدهى؟
پۆلۆك	مي پرهن ٚ پۆلۆك بكفته	دگمه	دگمه پيراهنم افتاد
پيت	أمي سئخان همه پيتأ بؤستد	عُر	تمام سيخهاى كباب ما عُر شده‌اند
پيچ واپيچ	أ مؤضو خأيلي پيچ واپيچه	پيچيده	اين موضوع خيلى پيچيده است
پيچستن	گوش نۆكۆني ايبچم ترأيا	برخورد تند	گوش نكنى برخورد تندى با تو مى‌كنم
پير ٚ زن	همه-تا پئر ٚ زنان كي بد ني-ئيد	نامادرى	تمام نامادرى‌ها كه بد نيستند
پيسخاله	مرأ نوأ ايتأ پيسخاله دۆكۆن	خيلى كم	ميل ندارم خيلى كم بريز
پيش	پيش كيسه؟	شروع كننده بازى	شروع كننده بازى چه كسى است؟
پيش دۆد	مي پيش دۆد كؤيا نهأ؟	پيش بند	پيش‌بندم كجاست؟
پيش گب	كيتاب تۆمانأ بؤسته بمانسته أن ٚ پيش گب	مقدمه	كتاب تمام شده مقدمه‌اش مانده است
پيشأشؤ	فردأ أمي مئمانان أئيدي وا بيشيم أشان ٚ پيشأشؤ	پيشواز	فردا مهمان‌هاى ما مى‌آيند بايد به پيشوازشان برويم
پيل	مي دس پيل بۆكۆده	تاول	دستم تاول زده است
پيلكي	ها پيلكي آدم خو گب زنئأ نأنه	بزرگى	آدم به اين بزرگى حرف زدنش را بلد نيست
پيله ٚ بؤستن	دئه پيله ٚ بؤستي	بزرگ شدن	ديگر بزرگ شدى
پيله	ايتأ پيله سئب مرأ فأدن	بزرگ	يك سيب بزرگ به من بده
پيله-سؤس	زأكم أنقد پيله-سؤس؟	فضول	بچه هم اين قدر فضول؟
پينيك-پاره	پينيك-پاره رختان تازه مؤد بؤبؤسته	وصله پينه	لباس‌هاى وصله پينه جديد مد شده است
پئر	مي پئر بؤشو كار ٚ سر	پدر	پدرم به محل كار رفته است
پئر و مار	مي پئر و مار بخانه نئسائيد	پدر و مادر	پدر و مادرم در خانه نيستند
پئم	ئي پئم آجيل مرأ فأدي؟	كف دست	يك كف دست آجيل به من مى‌دهى؟
پئنج	پئنج تا نان خأيم	پنج	پنج عدد نان مى‌خواهم
تلس	جؤش ٚ آب فؤبؤسته مي دس تلس بۆكۆده	برآمدگى سوختگى	آب جوش روى دستم ريخته برآمده شده است
تا به تا	تي جورافان چي وأسي تا به تايه؟	لنگه به لنگه	براى چه جوراب‌هايت لنگه به لنگه است؟
تا هسأ	تا هسأ كۆرم كلاچ بازي بۆكۆده-ئي؟	تا به حال	تا حالا كۆرم كلاچ بازى کرده‌اى؟
تاخت	تاختأگير بخانه	سرعت	به سرعت به خانه برو

تارانه	آن ڪرد ڪار همه ' اؤن ڄا تارانه	دور مي ڪند	رفتارش همه را از او دور مي ڪند
تازگي-يان	تازگي-يان تي پالانا تاودائي شوندي ڪله	به تازگي	به تازگي پالانات را جايي ڪه گياه آقطي زياد است انداخته اي
تازه	تازه-چي بوگو	جديد	چيز جديدي بگو
تاشتن	مي ريشا تاشتن درم	تراشيدن	دارم ريشم را مي تراشم
تالان تالان	ا تالان تالاني دورون پيربؤيم گيرانا بوسته	هرج و مرج	در اين هرج و مرج بربري هم گران شد
تام	تام بزن	سڪوت	ساڪت باش
تام دڪفتن	ايڄور غذا خوري آدم ٽامأ دڪفه	هوس ڪردن	جوري غذا مي خوري آدم هوس مي ڪند
تامتؤمازه	تامتؤمازه نيشته بو	بي سر و صدا	بي سر و صدا نشسته بود
تان	كاسپي دريا تان همه-جور مائي دره	عمق	در اعماق درياي كاسپين همه نوع ماهي وجود دارد
تاوده	آشخال جابه آن ٽورجا نها آشخالانا تاوده اورا	پرتاب مي ڪند	سطل زباله ڪنارش است زباله ها را پرتاب مي ڪند آن طرف
تأنم	چي تأنم بوكونم؟	مي توانم	چه مي توانم انجام دهم؟
تأني	تأني مي امرأ بايي بازار؟	مي تواني	مي تواني با من به بازار بيابي؟
تأنيد	شؤمان تأنيد بيشيد	مي توانيد	شما مي توانيد برويد
تاود	تؤپا تاود	پرتاب ڪن	توپ را پرتاب ڪن
تترج	هأتؤ تترج بنه	پشت سر هم	همين طور پشت سر هم بگذار
تجروبه	مي تجروبه گه ا ڪار آخريس ناره	تجربه	تجربه من مي گويد اين ڪار نتيجه ندارد
تر ڇسب	تر ڇسب بوشو ڪيتابا فگير باور	فرز	فرز برو ڪتاب را بگير بياور
تر ٽراڪه	تر ٽراڪه مرا دڪفته امي دويمبال	شاخه نازڪ	با شاخه نازڪ ما را دنبال ڪرد
ترسانئن	دئه تي گبان ڪرأ امرأ ترسانئن دره	ترساندن	حرف هایت ديگر دارد ما را مي ترساند
ترڪانئن	ايسنپ امرأ بترڪانه تا بايه	دق دادن	اسنپ ما را دق داد تا بيايد
ترڪمه	ا زأي ڇقد ترڪمه-يه؟	حرف نشنو	اين بچه چه قدر حرف نشنو است؟
تس	أنقد بوخورده تسأ بوسته	ولو شدن بعد از پرخوري	آن قدر خورده ولو شده است
تسڪ ڏيل	بوشوؤم مي مار ٽ خبراگير تسڪ ڏيل بو	دلتنگ	رفتم احوال مادرم را بپرسم دلتنگ بود

تشتا	مرأ تشتايه	تشنه	تشنه هستم
تفاق دگفتن	منم نأتم چي تفاق دگفته دأره	اتفاق افتادن	من هم نمی‌دانم چه اتفاقی افتاده است
تفتک	أ تفتک دؤمرتبه بامؤ	مزاحم	این مزاحم دوباره آمد
تک	بزه مي تکأ کي بیشيم	پلو	به پهلويم زد که برويم
تک دؤد	حسن تک دؤده	خالی بند	حسن خالی‌بند است
تکام	هأچين تي سرأ تکام دأن نوأ	تکان	بيخودی سرت را تکان نده
تمش	تمش آدم ّ دسأ جيغا کؤنه	خار	خار دست آدم را زخمی می‌کند
تنگام	آدمأ ترسأ گيره أ تنگام ّ کؤچه 'نأ دؤاره	تنگ و تاریک	آدم می‌ترسد از این کوچه‌های تنگ و تاریک عبور کند
ته ره	أ پرهناً ته ره بيهين	برای خودت	این پيراهن را برای خودت بخر
تهب بسر	أمي أمبارأ جنس دره تهب بسر	لبالب	انبار ما از جنس لبالب است
تؤرتؤره	پارچه ' همه ' تؤرتؤرأ کؤد	پاره پاره	تمام پارچه را پاره‌پاره کرد
تؤشک	بؤخؤردي تؤشکأ فيشان	هسته	خوردی هسته را دور بریز
تؤشکه	أمي کار تؤشکه بؤخؤرده	گره	کار ما گره خورده است
تؤقا	من گيلان ّ تؤقايم	عاشق	من عاشق گيلان هستم
تؤک	کيشکائناً دؤمبالأ کؤني أشان ّ مأر ترأ تؤک گيره	نوک	اگر جوجه‌ها را دنبال کنی مادرشان تو را نوک می‌زند
تؤکاپره	سجاد ؤ أکبر تؤکاپره ' ديبيد	جر و بحث	سجاد و اکبر داشتند جر و بحث می‌کردند
تؤکه	آب تؤکه کؤنه	چکه	آب چکه می‌کند
تؤمانأ بؤسته	فئلم تؤمانأ بؤسته؟	تمام شده است	فیلم تمام شده است؟
تؤند	خأيلي تؤند بؤ	بداخلاق	خیلی بداخلاق بود
تؤند	تؤند بيا	سريع	سريع بيا
تؤنداتؤند	تؤنداتؤند بؤشؤ	با شتاب	با شتاب رفت
تؤنم	تؤنم بيا	تو هم	تو هم بيا
تي	من تي أمرأ أيم	تو	من با تو می‌آيم
تي تي	سئب دار تي تي بؤکؤده	شکوفه درخت	درخت سيب شکوفه زده است

تي شين	تي شين كۇيدانه ايسه؟	مال تو	كدام يك مال تو است؟
تيان	ايتا تيان مه ره باور	ديگ	يك ديگ برآى من بياور
تيتالي	زاكان تيتالي ره كيتاب بخأيد	سرگرمى	برآى سرگرم كردن بچه ها كتاب بخوانيد
تيج	أ چاقو تيج ني-يه	تيز	اين چاقو تيز نيست
تيري پيري	مي چۆمان تيري پيري شه	تيره و تار	چشم هايم سياهى مى رود
تيريچ مائي	گيلكان اوزون بۆرؤنأ گيدي تيريچ مائي	ازون برون	گيلك ها به ازون برون تيريچ ماهى مى گویند
جابجا	تا أنأ بۆگؤفتيم جابجا بؤشؤ	سريع	تا به او گفتيم سريع رفت
جابه	خؤجانأ ديچين جابه دۆرؤن	جعبه	گلابى هاى وحشى را داخل جعبه بچين
جايگا	گيلان تالش ؤ گيلك جايگايه	جايگاه	گيلان جايگاه گيلك و تالش است
جان ساقى	أمان شيمي جان ساقى-يا خأئيم	سلامتى	ما سلامتى شما را مى خواهيم
جاوستن	كي خؤ بجاوسته آدامسأ تاودأ خيابان دۆرؤن؟	جویدن	چه كسى آدامس جويده اش را در خيابان انداخت ؟
جأ	نادر جأ فگيغتم	از	از نادر گرفتم
جأ	كي جأ بامؤ دأري؟	از جانب	از جانب چه كسى آمده اى؟
جأ	تؤ نقي جأ بيا	به جاى	تو به جاى نقى بيا
جخترا دان	هرچي أنأ بۆگؤفته-بؤمأ جخترا دأ	فراموش كردن	هر چه به او گفته بودم را فراموش كرد
جرگه	أمي جرگه سي تا آدم-نفر دأره	گروه	گروه ما سى نفر عضو دارد
جزئن	كرأ خؤرأ جزئن دره صف دۆرؤن	جا كردن	دارد خودش را درون صف جا مى كند
جغلگي	جغلگي خؤرم زماته	كودكى	كودكى زمان خوبى است
جغله	مي جغله هف ما دأره	كودك	نوزاد من هفت ماه اش است
جكشن	نجاغ مرأ خأستي مي جا گب جكشه	از كسى حرف كشیدن	با اجبار مى خواست از من حرف بكشد
جكشن	خؤرأ جكشه	كنار كشیدن	خودش را كنار كشيد
جكفتن	مي دهنأ آب جكفته	افتادن	دهنم آب افتاده است
جمرده	هر كي شاد نبه أن ديل جيميره	افسرده	هر كس شاد نباشد دلش افسرده مى شود
جندرستن	او زناى كيسه أمرأ جندرستن دره؟	زيرچشمى نگاه كردن	آن زن كيست دارد زيرچشمى به ما نگاه مى كند؟
جنگستن	شبان د رؤز كرا جنگستن دريم	جنگیدن	شب و روز در حال جنگیدن هستيم

جه غرز	جه غرز نېما همه بائيد بۆدۆرۈن	به غير از	به غير از نېما همه داخل شويد
جۆخۆفته	بۆشۇ دار ۋ پۆشت جۆخۆفته	پنهان شد	رفت پشت درخت پنهان شد
جۆديكي	هۇلا بۇستم مرأ جۆديكي بېگيفته	لکنت زبان	هول شدم لکنت زبان گرفتم
جۆرا بد	زاكان كس كسه أمراً زۆد جۆرا بید	خو می گیرند	بچه ها زود با هم خو می گیرند
جۆفت	درأ جۆفتا كۆن	جفت	در را جفت كن
جۆكۆدن	أنا مه ره نخ جۆكۆن	نخ کردن سوزن	این را برای من نخ كن
جۆل	تي سۆرخ ۋ جۆلا قۆربان	لپ	به قربان لپ قرمزت
جۆلف	كاسپي دريا جۆلفه	عمیق	دریای کاسپین عمیق است
جۆلۇ	بۆشۆ جۆلۇ	جلو	برو جلو
جۆمجۆمه	مرأ جۆمجۆمه اۆساد	دلشوره	دلشوره گرفتم
جۆر	خكاره كابینت ۋ جۆر نهأ	بالا	ماهی تابه بالای کابینت است
جيجا	مي دس همه جيغا بۇبۇ	زخم	تمام دستم زخم شده است
جير	سۇخته جير پلا نأ	زیر	زیر ته دیگ پلو نیست
جیگا دأن	چي-يا جیگا دأن دري؟	پنهان کردن	چه چیزی را داری مخفی می کنی؟
جیلیسکستن	ورف ۋ سرأ شۇن دیبیم هأ ایوار جیلیسکستیم	سُر خوردن	روی برف در حال راه رفتن بودیم ناگهان سُر خوردیم
جیویز	جیویزا دأ بۆشۇ	فرار	فرار کرد رفت
چاپ چاپ	بۆلبۆل كرا چاپ چاپ زنن دره	چهچهه	بلبل دارد چهچهه می زند
چاپلا زنن	خۇشالي جا كرا چاپلا زنه	کف زدن	از خوشحالی دارد کف می زند
چار	چار تا كۆئي مرأ فادن	چهار	چهار عدد کدو به من بده
چارچاک	درأ چارچاک بنا بۆشۇ	چارطاق	در را چهارطاق گذاشت و رفت
چاک	غذا بۆ هأ چاکا پؤرا کۆده	فضای دور و بر	بوی غذا همه جا را پر کرده است
چالکا	بیا چالکا میان دنکفی	چاله	مواظب باش داخل چاله نیفتی
چائي فسفاله	چائي فسفاله ۋ فیشان	تقاله چای	تقاله چای را دور بریز
تأنه تي کارأ چأكۆنه	بۆشۆ رمضان ۋ ورجا	می تواند کار تو را درست کند	نزد رمضان برو

چاڭکۆدن	کرا خانە چاڭکۆدن درم	ساختن	در حال ساختن خانه هستم
چرخ	دیرۆ ایتا چرخ بیهئم	دوچرخه	دیروز یک دوچرخه خریدم
چرخستن	هاچین اُمی دۆر چرخستن دریم	چرخیدن	بیخودی داریم دور خودمان می چرخیم
چف	أنقد بۆخۆفته چف باورده	ورم	آن قدر خوابیده ورم کرده است
چفتا کۆدن	درا چفتا کۆدی؟	بستن	در را بستنی؟
چفتن	چفتن دوستیم	نیمه یخ بستن آب	یخ زدیم
چک پر زئن	سینه-آبا نأنستی هاچین چک پر زئي	دست و پا زدن	شنا کردن بلد نبود بیهوده دست و پا می زد
چکستن	ایسپندا فأندر چۆتۆ چکه	پریدن اسفند هنگام سوختن	اسفند را نگاه کن چگونه می پرد
چنتا	تۆ چنتا آغۆز دأری؟	چند عدد	تو چند عدد گردو داری؟
چندر	شیمی خانه چندر دۆره	چه قدر	خانه شما چه قدر دور است
چۆ	خۆشک چۆ هیمه ره خۆبه	چوب	چوب خشک برای هیزم خوب است
چۆب خۆردن	چۆب خۆری-یا	کتک خوردن	کتک می خوری ها
چۆتۆ	أن چۆتۆ کار کۆنه؟	چگونه	این چگونه کار می کند؟
چۆل	تي كفشأ چۆل وأجه	گل	كفش ات گلی است
چۆله	ایتا کیبریت چۆله مرا فأدن	دانه کبریت	یک دانه چۆب کبریت به من بده
چۆم	مي چۆم نیدینه	چشم	چشمم نمی بیند
چۆم دکف	أ خانه چۆم دکف بد ني-یه	چشم انداز	چشم انداز این خانه بد نیست
چۆملیز	مرا چۆملیز بیگیفته	نیشگون	من را نیشگون گرفت
چۆ	چۆ دکفته 'نا باور کۆدن نوأ	شایعه	شایعه ها را باور نکن
چی شین	أ فئلم چي شین ایسه؟	درباره چه	این فیلم درباره چه چیزی است؟
چی وási	چي وási دیرۆ نأمۆئي؟	برای چه	برای چه دیروز نیامدی؟
چیچال	چیچال آّب آمرا تي دسا بۆشۆر	ولرم	با آب ولرم دست هایت را بشور
چیه	أن دئه چیه؟	چیست	این دیگر چیست؟
چیشتن	کرا غذا ئانا ایتا ایتا چیشتن درم	چشیدن	دارم یکی یکی غذاها را می چشم

حایوان	شلخت ایتا أهلي حایوانه	حیوان	غاز یک حیوان اهلی است
حق ّ سآی	تي حق ّ سآیا بۆکۆن آخربسر چأکۆده به	تلاش	تلاشت را انجام بده سرآخر درست می‌شود
حئیقت	حئیقت گي؟	جدی	جدی می‌گویی؟
خَرک	أمي بجانأ خَرکأ کۆده	شپشک برنج	برنج‌های ما را شپشک زده است
خاج	ایتا خاج هیندانه مرأ فأدن	برشی از چیزی	یک برش هندوانه به من بده
خاخۆرزا	خاخۆرزا مي شين دانشجۆيه	خواهرزاده	خواهرزاده من دانشجو است
خاش	أ مائي خاش زياد دأره	استخوان	این ماهی استخوان زیاد دارد
خاص ّ بخت	حسۆد ّ آدم خاص ّ بخت نبیه	خوش بخت	آدم حسود خوش‌بخت نمی‌شود
خاطر	مرأ خاطر نأیه	یاد	یادم نمی‌آید
خاطرخائي	أشان دۆتا خاطرخائي دأشتيد	دوست داشتن	این دو نفر هم‌دیگر را دوست داشتند
خألي	هأنقد کار بۆکۆدم خألي بیس تۆمۆن مرأ فأدأ	فقط	این همه کار کردم فقط بیست تومن به من داد
خأندن	من کرأ کیتاب خأندن درم	مطالعه	من دارم کتاب مطالعه می‌کنم
خأئيدي	شۆمان چي خأئيدي؟	می‌خواهید	شما چه می‌خواهید؟
خبرأتر	چي خبرأتر؟	خبر احوال	چه خبر احوال؟
خبرأگیر	مۆسن دیرۆ بامۆبۆ تي خبرأگیر	خبر گرفتن	محسن دیروز آمده بود و از تو می‌پرسید
خرابگي	دۆمرتبه خرابگي بۆکۆدي؟	خراب‌کاری	دوباره خراب‌کاری کردی؟
خرت ّ خshal	او خرت ّ خshalانأ فیشأن	وسایل بی‌ارزش	آن وسایل بی‌ارزش را دور بیانداز
خرج کۆدن	چقد خرج بۆکۆدي؟	خرج کردن	چه قدر خرج کردی؟
خسته	ککجانأ خسته بکأشتي	متراکم	شاهی‌ها را متراکم کاشتی
خفت	دئه مي خفت بسر أمۆن دره	تحمل	دیگر دارد تحمل‌ام تمام می‌شود
خفتي	خفتي آدمه	کم تحمل	آدم کم تحملی است
خفيانگي	خۆ کارانأ خفيانگي کۆنه	پنهانی	کارهایش را مخفیانه انجام می‌دهد
خۆ	هرکي خۆ ماشين ّ أمرأ بآیه	خودش	هرکس با ماشین خودش بیاید
خۆرانئن	کرأ زاکأ دوا خۆرانئن درم	خوراندن	دارم به بچه دارو می‌خورانم
خۆريدي	شۆمانم چائي خۆريدي؟	می‌خورید	شما هم چای می‌خورید؟

خۆس	نأمم چي ره ایمرۆ خۆس کۆنمه	سرفه	نمی‌دانم برای چه امروز سرفه می‌کنم
خۆسانئن	مهین کړا خۆ زاکا خۆسانئن دره	خواباندن	مهین دارد بچه‌اش را می‌خواباند
خۆسه	زاک ّ ره لالائي بیگي زۆتر خۆسه	می‌خواهد	برای بچه لالایی بخوانی زودتر می‌خواهد
خۆشانه	خۆشانه بامۆبید	به میل خودشان	به میل خودشان آمده بودند
خۆشأ دأن	أيا بيا ترأ خۆشأ دم	بوسیدن	بیا این جا تو را ببوسم
خۆشک	سلان همه خۆشکأ بۆستده	خشک	آبگیرها همه خشک شده‌اند
خۆفته بۆ	زأی اۆتاق ّ دۆرۆن خۆفته بۆ	خوابیده بود	بچه داخل اتاق خوابیده بود
خۆله	نأنم چي بۆشۆ مي گۆش ّ خۆله میان	سوراخ	نمی‌دانم چه چیزی داخل سوراخ گوشم رفته است
خۆمه	حججي أمي هره سر خۆمه بنأ	لانه پرندگان	پرستو بالای ایوان خانه ما لانه گذاشته است
خۆن دیمیر	مي چکله أنگۆشت خۆن دیمیر بۆبۆسته	خون مرده	انگشت کوچکم خون مرده شده است
خۆرم	علي خۆرم زأكه	خوب	علی بچه خوبی است
خۆرنه	أنقد خۆرنه کۆني نشأ خۆفتن	خروپف	آن قدر خروپف می‌کنی نمی‌توان خوابید
خۆره	خۆره بامۆ	خودش	خودش آمد
خۆره خۆره	مي کيف ّ بند خۆره خۆره بۆرسفته	خود به خود	بند کیفم خود به خود پاره شد
خۆشگیل	أ گۆل چندر خۆشگیله	زیبا	این گل چه قدر زیباست
دۆد	کیتابأ دۆد بيا أيا	ببند	کتاب را ببند بیا این جا
دۆستن	اۆن چيسه دوستن دري؟	بستن	آن چیست داری می‌بندی؟
دۆل	هأی دۆل دأئي	طفره	همه‌اش طفره می‌رفت
دۆارستم	ديرو شيمي کۆچه جا دۆارستم	عبور کردم	دیروز از کوچه شما عبور کردم
دۆارسته	دوارسته-يا وا بدن	گذشته	گذشته را رها کن
دۆسته در	ایرو أ دوسته دران وأبه	در بسته	یک روز این درهای بسته باز می‌شود
داب	أن تازه دابه؟	روش	این روش جدید است؟
دار ؤ ندار	أمي دار ؤ ندار هأنه	دارایی	دارایی ما همین است
داشت ّ دارائي	بعضي-يان ّ داشت ّ دارائي-يا ایشماردن نشأ	ثروت	ثروت بعضی‌ها را نمی‌شود شمرد
داغۆله بازي	تۆ داغۆله بازي کۆدن دري	جر زنی	تو داری جر زنی می‌کنی

دامیشک	دامیشک ویشتر أمرأ سر زئي	قبلن	قبلن بیشتَر به ما سر می‌زدی
داوا	أ مضرتّ زاکان هر رۆز کړأ داوا گیفتن درد	دعوا	این بچه‌های شرور هر روز دارند دعوا می‌کنند
دأرید	شیمی أمرأ کار دأرید	دارند	با شما کار دارند
دأشتید	می أمرأ کار دأشتید؟	داشتند	با من کار داشتند؟
دأني	دأني تي برار کؤيا ایسأ؟	اطلاع داری	اطلاع داری برادرت کجا است؟
دباختن	ایمرؤ بازی-یا دباختیم	باختن	امروز بازی را باختیم
دتاوسته	ایمرؤ آفتاب کؤرأ دتاوسته أرا بامؤئي؟	تابیده	امروز آفتاب از کدام طرف تابیده این طرف‌ها آمده‌ای؟
دخشاردن	أمرأ دخشاردن دره دیغأرا	فشار دادن	دارد ما را به دیوار فشار می‌دهد
درازّ راشي	ایتأ درازّ راشي-یا دّوارستیم	جاده بلند	از یک جاده بلند عبور کردیم
درازه	درازه بدن	ادامه	ادامه بده
درېند	کارأ درېند نؤبو	علاقمند	به کار علاقمند نبود
درجک	او درجکأ واکؤن	پنجره	آن پنجره را باز کن
درده	أمرأ درده دأن نوأ نتأني بوگو نتأنم	دق	ما را دق نده اگر نمی‌توانی بگو نمی‌توانم
درزن	بوشو او درزناً مه ره بأور	سوزن	برو آن سوزن را برای من بیاور
دره	أ خوّم مئن چي دره؟	هست	داخل این خم چه چیزی هست؟
دریاگوّش	بوشوؤبیم کاسپي دريا دریاگوّش اوچینیم	صدف	رفته بودیم دریای کاسپین صدف جمع کنیم
دس آموچ	أ پیچأ دس آموچه	دست آموز	این گربه دست‌آموز است
دس بازارأ گیفتن	أمرأ دس-بازارأ گیفتي؟	مسخره کردن	ما را مسخره می‌کنی؟
دس پرأ گیفتن	أمرأ دس پرأ گیفتي؟	مسخره کردن	ما را مسخره می‌کنی؟
دس فأرس	میقراض مرأ دس-فأرس ني-یه	در دسترس	قیچی در دسترس من نیست
دس کشئن	پیچأ بیده نتأنه کؤترأ بیگیره دس بکشه	بی‌خیال شدن	گربه دید نمی‌تواند کبوتر را بگیرد بی‌خیال شد
دسّ تان	می دسّ تان مرأ خارش کؤنه	کف دست	کف دستم می‌خارد
دسانئن	بجأ دسانئن درم پلا بنم	خیساندن باقالی و بقولات	دارم برنج را خیس می‌کنم تا پلو بگذارم
دسناماز	می مأر بوّشو دسناماز بیگیره	وضو	مادرم رفته وضو بگیرد

دشادن	زاكاً پۆتۆ دشان	پوشاندن	بچه را با پتو بپوشان
دفرار	ترأ دفرار پۆشتي-يا	تكيه بده	به پشتی تکیه بده
دفراشته	خۇراً دفراشته دیفارأ	تكيه داد	خودش را به دیوار تکیه داد
دقه	ئي دقه بئس	دقیقه	یک دقیقه صبر کن
دکش	مي پئر خأستي مرأ دکشأ ده	سیلی	پدرم میخواست به من سیلی بزند
دکش	او لافندأ دکش	محکم کن	آن طناب را محکم کن
دکفته	شب دکفته	شده	شب شده
دگرأ	چي ره دگرأ خۆري؟	تلوتلو خوردن	برای چه تلوتلو میخوری؟
دله	آعوزانأ بشکنه-ئي پۆستانأ ئي ور بنه دله ' ئي ور	مغز میانی	گردوها را شکستی پوستها را یک طرف بگذار مغزها را یک طرف
دم بتؤ	جه او وخته ترأ بشناختم دم بتؤ بي	ساکت	از آن زمانی که تو را شناختم ساکت بودی
دم بۆکۆده	هوا دم بۆکۆده	شرجی	هوا شرجی است
دمختن	گیل دمختن دري؟	لگد کردن	داری گل لگد می کنی؟
دمردن	هرسال دأني چن نفر کاسپي دريا میان ديميريدي؟	غرق شدن	هر سال می دانی چند نفر داخل دریای کاسپین غرق می شوند؟
دمقأ کۆد	أمرأ ديمقأ کۆد	خیط کرد	ما را خیط کرد
دنگ زئن	کي شيمي دنگأ بزه؟	زیرآب زدن	چه کسی زیرآب شما را زده است؟
دوا	مي دوائانأ بأور بۆخۆرم	دارو	داروهايم را بیاور بخورم
دؤ ما بسر	دؤ ما بسر وا بشم تئران	دو ماه در میان	دو ماه در میان باید به تهران بروم
دؤتأ	دؤتأ أشتالو مرأ فأدن	دو عدد	دو عدد هلو به من بده
دؤجا بۆگۆ	دؤجابۆگۆئي خۆرم کار ني-يه	خبرچین	خبرچینی کار خوبی نیست
دؤجۆل دؤجۆل	دؤجۆل دؤجۆل خوردن دره	دو لی	دولپی دارد می خورد
دؤچک	أ أشتالو خؤچک ني-يه دؤچکه	چسپیده	این هلو هسته جدا نیست هسته اش چسپیده است
دؤچۆکان	أشانأ چسب ّ چؤ مرأ دؤچۆکان	بچسبان	این ها را با چسب چوب بچسبان
دؤخادن	کي مرأ دؤخادن دره؟	صدا کردن	چه کسی دارد من را صدا می زند؟

دۇرۇس	شۇمان دۇرۇس فرمائيدي	درست	شما درست می‌فرمایید
دۇرۇستە	أنا هأتؤ دۇرۇستە بىر آنّ جا سر بنه	كامل	این را همین‌طور کامل بىر سر جایش بگذار
دۇرۇن	خۇ اۇتاقّ دۇرۇن ايسا	داخل	داخل اتاقش است
دۇكان	مأمّد آمرأ بۇشۇ دۇكان ايچي بيهين	مغازه	با محمد به مغازه برو چيزي بخر
دۇكتۇر	خأيم بشم دۇكتۇر	دكتّر	می‌خواهم به دكتّر بروم
دۇكۇده	آسيه خۇ كافشينا دۇكۇده؟	پوشيد	آسيه كاپشن‌اش را پوشيد؟
دۇكۇشان	او لامپأ دۇكۇشان	خاموش كن	آن لامپ را خاموش كن
دۇكۇن	هوا سردأ كۇده بۇشۇ ايچي دۇكۇن	بپوش	هوا سرد شده است برو يك چيزی بپوش
دۇكۇن	اييچه قاتۇق دۇكۇن ته ره	بريز	كمی خورش برای خودت بریز
دۇماغ	مي دۇماغ خارش كۇنه بۇگۇ مۇگۇيه	بينى	بینی‌ام می‌خارد پشت سرم حرف می‌زنند
دۇمبالسر	سأكۇته أمي دۇمبالسر أمۇن دره	پشت سر	توله سگ دارد پشت سر ما می‌آید
دۇمرتبه واگر دستم	مي گۇشي-يا جا بنأبۇم	دوباره	گوشی‌ام را جا گذاشته بودم، دوباره برگشتم
پينير دۇنبۇ	پينير جا میان	نبود	پنیر داخل ظرف پنیر نبود
دۇنيا	أ زاکان دۇنيایأ چأكۇنيدي	جهان	این بچه‌ها جهان را می‌سازند
دۇواره	دۇواره بۇگۇ	دوباره	دوباره بگو
دۇب اۇسادن	هنده أمة ره دۇب اۇسادن دره	دور برداشتن	باز هم دارد برای ما دور برمی‌دارد
دۇجين	ته ره دۇجين بۇكۇن	انتخاب	خودت انتخاب كن
دۇرّ شر	اينفر كرأ دۇرّ شرّ جا أمۇن دره	دور دست	يك نفر دارد از دور دست می‌آید
دۇرسفته	أمي زيبيلّ تان دۇرسفته	پاره شد	كف زيبيل ما پاره شد
دۇككۇ	دۇككۇ بۇخۇردم	تعجب	تعجب كردم
دۇوانئن	صوب تا هسأ كرأ آمرأ دۇوانئن درد	دوانيدن	از صبح تا حالا دارند ما را می‌دوانند
دۇوستن	كرأ دۇوستن درم	دويدن	دارم می‌دوم
ديچين	كابينتأ ديچين	مرتب کردن	كابين را مرتب كن
ديفار	خأيم خانه دۇرأ ديفار بۇكۇنم	ديوار	می‌خواهم اطراف خانه را ديوار بكشم
ديل	مي ديل ته ره تنگأ بۇسته	دل	دل‌م براي‌ت تنگ شده است

دیارلای گیفتن	أ تۆنگ تی دیلای بیگیفته؟	دوست داشتن	این دستبند را دوست داری؟
دیم	تی دیما بۆشۆر	صورت	صورتت را بشور
دیمه	بیخۆدی گبانای دیمه بیه	کنار	حرفهای بیهوده را کنار بگذار
دیمیشته	نۆکۆنه پیچای امرای دیمیشته آنقد فک اورییم	ادرار کرد	نکند گربه به ما ادرار کرده است که این قدر بد می‌آوریم
دینه	نیما حیساب ۆ دۆرۆن پۆل دینه	نیست	درون حساب نیما پول نیست
دییه	تی نظر امی تلفوئای آوجای دییه؟	می‌دهد	به نظرت جواب تلفن ما را می‌دهد؟
دئر	می مۆدرسه دئرای بۆ	دیر	مدرسه‌ام دیر شد
دئن	چی دئن دری؟	دیدن	در حال دیدن چه هستی؟
دئنی	أ فئلم اۆنقدیم دئنی نی-یه	دیدنی	این فیلم آن قدر هم دیدنی نیست
دئه	من دئه بازی نۆکۆنم	دیگر	من دیگر بازی نمی‌کنم
را امۆن	امی امرای را بیای	کنار آمدن	با ما کنار بیا
را دکفیم	هسای را دکفیم	راه می‌افتیم	همین حالا راه می‌افتیم
را شۆن	هاتۆ کرای را شۆن دیبیم	راه رفتن	همین طور داشتیم راه می‌رفتیم
رات	آن ۆ مۆ راته	صاف	موی او صاف است
راد ۆار	رادوارانای واورس	رهگذر	از رهگذرها بپرس
راستای کۆن	أ جابه نای راستای کۆن بیه اؤرای	بلند کن	این جعبه‌ها را بلند کن بگذار آن طرف
راستای بۆ	راستای بۆ بیشیم	بلند شو	بلند شو برویم
راشی	أ راشی-یای بۆشۆ	مسیر	از این مسیر برو
رافا	تی رافا ایسام	انتظار	منتظر تو هستم
رج	أشانای به رجای کۆن	ردیف	این‌ها را ردیف کن
رخشنا گیفتن	امرای رخشنا گیفتی؟	مسخره کردن	ما را مسخره می‌کنی؟
رغایب	ایشمب رغایب-یه	اولین شب جمعه ماه رجب	امشب اولین شب جمعه ماه رجب است
ره	امه ره چی باوردی؟	برای	برای ما چه آوردی؟

رۆز	ایرۆز ایم ترا دینم	روز	یک روز می‌آیم تو را می‌بینم
رئک	او رئکا بیده-ئی؟	پسر	آن پسر را دیدی؟
زاقۆت	أ خۆلي زاقۆته	بسیار ترش	این گوجه سبز بسیار ترش است
زاکان	أمي زاكان دئه پيله ' بؤستید	بچه‌ها	بچه‌های ما دیگر بزرگ شدند
زاما	تي زاما كۇيا كار كۆنه؟	داماد	داماد تو کجا کار می‌کند؟
زرخ	أ نارنگي زرخه	تلخ	این نارنگی تلخ است
زرخ	مي پئر ديرو خايلي زرخ بو	عصباني	پدرم دیروز خیلی عصبانی بود
زرخ ّ خأنده	زرخ ّ خأنده كۆنه	خنده تلخ و خمشگینانه	تلخ و خمشگینانه می‌خندد
زرف	پئله-يا به زرف بزه زيمين بشكنه	محکم	نعلبکی را محکم به زمین زد شکست
زن برار	تي زن برار أمي أمرأ آيه	برادر زن	برادر زنت با ما می‌آید
زنأی	اؤن ايتأ پلف ّ زنأكه	زن	او یک زن چاق است
زنخازي	مي برار ّ ره بؤشؤئيم زنخازي	خواستگاری	برای برادرم به خواستگاری رفتیم
زهار	ايوار ايوار نوأ تام زئن وا زهار كۆدن	فریاد	گهگاه نباید ساکت بود باید فریاد زد
زواله خاب	أسأ زواله خاب ّ مؤقه-يه	خواب بعدازظهر تابستان	اکنون وقت خواب بعدازظهر تابستان است
زوان	گيلكي زوانه نا لاجه	زبان	گیلکی زبان است نه لهجه
زؤد	من صؤبان زؤد شم كار ّ سر	زود	من صبح‌ها زود به سر کار می‌روم
زؤر كۆدن	مرأ زؤر كۆنه أنأ پؤل فأدم	مجبور کردن	من را مجبور می‌کند به او پول بدهم
زيويستن	همه زيويستتأ دؤس دأريدي	زندگی کردن	همه زندگی کردن را دوست دارند
زيويش	أمي زيويش باخي زيويش ّ مرأ تؤفير دأره	زندگی	زندگی ما با زندگی بقیه متفاوت است
زئن	زاكأنأ نوأسي زئن	زدن	بچه‌ها را نباید زد
سَبج	ترا سَبجأ كۆده؟	شپش	ترا شپش کرده است؟
سودا	خليل بؤشؤ بازار سؤدا بؤكۆنه	معامله	خلیل به بازار رفت تا معامله کند
ساق	ايشالا ساق ييبي	سلامت	انشالله سلامت باشی
سال	ئي سال دئه مي درز تۆمانأ به	سال	یک سال دیگر درسم تمام می‌شود
سامان	كؤ سامان شؤن دريم؟	جا	کجا می‌رویم؟

سامان کۆدن	ايچيگياي سامان بۆكۆن بيشيم	نشان کردن	یک جا را نشان کن تا برویم
سانچۇ زئن	سانچۇ زئن دریم	از سرما لرزیدن	داریم از سرما به خود می‌لرزیم
ساوستن	اۆ نمکیاراً بأور خایم درار بساوم	سائیدن	آن نمکیار را بیاور می‌خواهم نمک سبز بسابم
سخت	همه-تا کاران سخته	دشوار	تمام کارها دشوار است
سختي أمۇن	مرأ سختي آیه بشم بیرۆن	تنبلی	تنبلی‌ام می‌شود بیرون بروم
سر	کّتل صارا نهأ	روی	چارپایه کوچک داخل حیاط خانه است
سر	تۆ كي سر ايسي؟	طرف	تو طرف چه کسی هستی؟
سرّ جیر	أ بالشأ بنه تي سرّ جیر	زیر سر	این بالش را زیر سرت بگذار
سرّ کۆره	مي سرّ کۆره مرأ در کۆنه	شقیقه	شقیقه‌ام درد می‌کند
سرّ کۆره گیفتن	أمي سرّ کۆره' بیگيفتد	از کسی یاد کردن	از ما یاد کردند
سراکؤنأ	کیتابأ سراکؤنأ بیگيفتي	برعکس	کتاب را برعکس گرفتی
سرأ دأن	اۆ پیچأ زاکأ سرأدن	رها کردن	آن بچه گربه را رها کن
سربس	تي سربسأ بۆگۆ	منبع	منبع‌ات را بگو
سربسر	مرأ سربسر نهأن نوأ	آزار و اذیت	من را اذیت نکن
سربسر	هۆتؤ سربسر بنه	روی هم	همان‌طور روی هم بگذار
سرجاکش	بۆشؤ سرجاکش بینيشته	صدر مجلس	رفت در صدر مجلس نشست
سردّ هوا	من سردّ هوايأ دؤس دأرم	هوای سرد	من هوای سرد را دوست دارم
سردأ کۆدن	مرأ سردأ کۆده	احساس سرما کردن	احساس سرما می‌کنم
سرسۆم	سرسۆم كي بکفتي بزین ترأ حالي-يه	با سر به زمین خوردن	با سر که به زمین خوردی بعد متوجه می‌شوی
سرفۆکؤ	هایأ أمرأ سرفۆکؤ زنه	سرکوفت	همه‌اش به ما سرکوفت می‌زند
سس	تي پلا چي ره سسه؟	بی‌نمک	برای چه پلوی تو بی‌نمک است؟
سفیان	سفیان بۆکۆدم	ترس بسیار	بسیار ترسیدم
سلامال	مي سلاماله	هم سن	هم سن من است
سه لنگه	اۆ سه لنگه-يأ بأور	سه پایه	آن سه پایه را بیاور
سؤ	مي چۆم دئه سؤ نۆکۆنه	روشنایی	چشمم دیگر روشنایی ندارد

سۆبۆك	أ كفش چندر سۆبۆكه	سبك	اين كفش چه قدر سبك است
سۆرخ	أ سۆرخ ˆ پرهنأ دۆكۆن	قرمز	اين پيراهن قرمز را بپوش
سۆستي	سۆستي كۆدن نوأ	تنبلی	تنبلی نكن
سۆك	سردي-يأ سۆك بني كفه	مستقيم	نردبان را مستقيم بگذارى مى‌افتد
سۆماپالان	كابينت ˆ جأ سۆماپالانأ مرأ فأدن	آبكش	از داخل كابينت آبكش را به من بده
سيفيد	او سيفيد ˆ كفشأ خأيم	سفید	آن كفش سفید را مى‌خواهم
سيوا	أشانأ سيوا بنه	جدا	اين‌ها را جدا بگذار
شأ	چي شأ كۆدن؟	مى‌شود	چه مى‌شود كرد؟
شكمدار	شكمدار ˆ زناكانأ مانه	حامله	مانند زن‌هاى حامله است
شل شلكأ	چي ره شل شلكأ را شي؟	لنگان لنگان	براى چه لنگان لنگان راه مى‌روى؟
شلار دأن	خۆ گبأ هأى شلار دأئي	كش دادن	همه‌اش حرف‌اش را كش مى‌داد
شلله	أمي پلا شلله بؤبؤ	خمير شدن پلو	پلوى ما خمير شد
شم	من أمين ˆ أمراً شم	مى‌روم	من با امين مى‌روم
شه	تي پئر أكه شه؟	مى‌رود	پدرت چه وقت مى‌رود؟
شواله	آتش شواله كشه	شعله	آتش شعله مى‌كشد
شۆرۆم	شۆرۆم بېگيغته	مه	مه گرفته است
شۆماره	سېرۆس قايقران ˆ شۆماره 9 بۆ	شماره	شماره سېروس قايقران 9 بود
شۆمان	شۆمان بېشيد	شما	شما برويد
شۇن	شۇن ˆ مؤقه مرأ دۆخان	رفتن	هنگام رفتن صدايم كن
شۇن أمۇن	أمي شۇن أمۇن خۆ جأ سر مانه	رفت و آمد	رفت و آمد ما برقرار مى‌ماند
شۇن درم	من شۇن درم	دارم مى‌روم	من دارم مى‌روم
شۇن ˆ پسي	زارا أمي شۇن ˆ پسي بامؤ	بعد از رفتن	زهرا بعد از رفتن ما آمد
شى	أمرأ شى بزه	عرق	عرق كرديم
شي	تۆنم شي؟	مى‌روى	تو هم مى‌روى؟
شيب	شيب بزن	سوت	سوت بزن

شیش	أمان شیش نفر بیم	شش	ما شش نفر بودیم
شیم	أمان فرداً شیم	می‌رویم	ما فردا می‌رویم
شیمی شین	أ کفش شیمی شینه؟	مال شما	این کفش مال شماست؟
صفه	می اینستا صفه-یأ داری؟	صفحه	صفحه اینستاگرام من را داری؟
عار و مؤر	أنّ عار و مؤر بشکفته	غرور	غرورش شکست
عارنامؤس	أمی أمرار عارنامؤسی دأره	رودربایستی	با ما رودربایستی دارد
عأیدبینی	ایمسال کؤرؤنا وأسی عأیدبینی نأریم	عید دیدنی	امسال به خاطر کرونا عید دیدنی نداریم
عأینک	می عأینکأ نیده-ئی؟	عینک	عینک من را ندیدی؟
عسکی	کی عسکی بزه؟	عطسه	چه کسی عطسه کرد؟
عمجان	دیرو بؤشؤم می عمجانّ خانه	عمه	دیروز به خانه عمه‌ام رفتم
عنقص	أنّ کار عنقص نی-یه	از روی عمد	کارش از روی عمد نیست
عوض	أن همه پؤل فأدأئی اؤنّ عوض چي فأكیفتي؟	به جای	این همه پول دادی به جای آن چه گرفتی؟
عوض دکش	أمی پرهنانأ عوض دکش بؤکؤدیم	معاوضه	پیراهن‌هایمان را معاوضه کردیم
عوضأ کؤدن	کؤیأ تأنیم جغله کؤنه ' عوضأ کؤنیم؟	عوض کردن	کجا می‌توانیم پوشک بچه را عوض کنیم؟
عیلاج	حسودی-یأ هیچ عیلاج نی-یه	مداوا	حسادت اصلن مداوا ندارد
عیلاوه ' کؤن	ایتأ دئه عیلاوه ' کؤن	اضافه کن	یکی دیگر اضافه کن
فاداشتن	خؤ زاکأ فاداشتن دره	سرپا گرفتن کودک	دارد بچه‌اش را سرپا می‌گیرد
فارسائن	بؤشؤ مأمداً فارسانه	رساندن	رفت محمد را برساند
فاکشئن	بیأ أ میزأ فأكشیم بیریم اؤرأ	کشیدن	بیا این میز را بکشیم ببریم آن طرف
فأدا	ترأ چي فأدا؟	داد	به تو چه داد؟
فأدابؤ	رجب خؤ سامأ دیرو فأدا بؤ	داده بود	رجب دیروز سهم‌اش را داده بود
فأدام	می قسطأ دیرو فأدام	دادم	قسطم را دیروز دادم
فأرسئن	شانس بأوردم ماسؤ مرأ فأرسه	کمک کردن	شانس آوردم ماسو به کمک من آمد
فأكش	أ لافندا فأكش	بکش	این طناب را بکش
فأكش	دئه می کله فأكش نأره	کشش	ذهنم دیگر کشش ندارد

فأكش دأن	من گم وا بدن های فأكش دأن دره	ادامه دادن	من می‌گویم بس کن همه‌اش دارد ادامه می‌دهد
فأمستن	أ مؤضو فأمستن أنقد سخته؟	فهمیدن	فهمیدن این موضوع این‌قدر سخت است؟
فأنچؤمسته	هرچي بؤگؤفتم فأنچؤمسته ميز َ سرأ بيگيره	خم نشد	هر چه قدر گفتم خم نشد سر ميز را بگیرد
فأندأ	دؤتا نان مرأ ويشتر فأندأ	نداد	دو عدد نان بیشتر به من نداد
فأندأبي	مرأ هيچي فأندأبي	نداده بودی	به من هیچ چیز نداده بودی
فأندأم	ترأ اس ام اس فأندأم؟	ندادم	به تو اس ام اس ندادم؟
فأندر	مرأ فأندر	نگاه کن	به من نگاه کن
فأندرستن دره	او رئك كرأ أمراً فأندرستن دره	دارد نگاه می‌کند	آن پسر دارد ما را نگاه می‌کند
فأندم	من ترأ اس ام اس فأندم	نمی‌دهم	من به تو اس ام اس نمی‌دهم
فچمسته	هأتؤ فچمسته بئس	دولا	همین‌طور دولا بایست
فرخ کؤدن	أن اون َ مرأ فرخ کؤنه	تفاوت	این با آن تفاوت دارد
فسک	مي فسكأ بؤروز ندي	راز	راز من را فاش نکنی
فک	فک بأورده	بدبیاری	بدبیاری آورد
فگیر	بؤشؤ نقي ورجأ هرچي ترأ فأدأ فگیر بأور	بگیر	برو نزد نقی هرچه به تو داد بگیر بیاور
فگیفتم	ايمرؤ حؤقؤق فگیفتم	گرفتم	امروز حقوق گرفتم
فگیفته	تي خاخؤر حؤ مدركأ فگیفته؟	گرفته	خواهرت مدرک‌اش را گرفت؟
فلگانئن	سفره نانأ فلگان	تکاندن	نان داخل سفره را بتکان
فلنگه	تي پا چي ره فلنگه؟	می‌لنگد	پایت برای چه می‌لنگد؟
فؤ	فؤ بزن سردأ به بزین بؤخؤر	فوت	فوت کن سرد شود بعد بخور
فؤتؤرکسته	شال أمي کرکانأ فؤتؤرکسته	حمله کرد	شغال به مرغ‌های ما حمله کرد
فؤچئن	تي چؤمانأ فؤچين بؤخؤس	چشم بستن	چشم‌هایت را ببند بخواب
فؤداشتن	کي بؤ فؤداشته؟	شلیک کردن	چه کسی بود شلیک کرد؟
فؤرانئن	أن َ کاران همه ' فؤرانه	دور کردن	کارهای او همه را دور می‌کند
فؤکؤدن	شيرأ فؤکؤده فرش َ سر	ریختن	شیر را روی فرش ریخت
فؤکؤدن دري	چي ره أرسؤ فؤکؤدن دري؟	داری می‌ریزی	برای چه داری اشک می‌ریزی؟

فۆكۆن	اييچه آب فۆكۆن مي دس ۋ سر	بريز	كمى آب روى دستم بريز
فۆكۆن فيشان	اىا هميشك فۆكۆن فيشانه	ريخت و پاش	اين جا هميشه ريخت و پاش است
فۆگۆردسته	فۆگۆردسته خۆفته	روى شكم خوابیدن	روى شكم خوابيده است
فۆگۆردسته	أشان ۋ خانه ديفار فۆگۆردسته	واژگون شد	ديوار خانه آن ها ريخته است
فۇقا	أ آهينا فۇقا گيل ۋ دۆرۆن	فرو كن	اين آهن را در گل فرو كن
فيت دأن	كرأ أمراً فيت دأن دره	تحريك كردن	دارد ما را تحريك مى كند
فيچال	فيچال أن ۋ آبأ بيگير	بچلان	بچلان آبش را بگير
فيشادني	أشان فيشادني-ئيد	دور ريختنى	اين ها دور ريختنى هستند
فيشان	هر چي-يا دئه نخائي فيشان	دور بريز	هر چيز را ديگر احتياج ندارى دور بريز
فيللي	فيللي تاودن خيابان ۋ دۆرۆن خۇرم كار ني-يه	آب دهان	در خيابان آب دهان انداختن كار خوبى نيست
فينگي	چي ره فينگي-يان ۋ مانستن گب زني؟	تو دماغى	براى چه مانند تو دماغى ها حرف مى زنى؟
فيوه	پئيز كي به داران ۋ ولگ فيوه	مى ريزد	پاييز كه مى شود برگ درخت ها مى ريزد
قۆزنج	اييچه پۆل قزنج بۆكۆدم	پس انداز	كمى پول پس انداز كردم
قاتۇق	اييچه قاتۇق دۆكۆن	خورش	كمى خورش بريز
قار	مي أمراً قاره	قهر	با من قهر است
قاقأ بۇستن	خبرأ كي بيشتاوستيم قاقأ بۇستيم	گيچ شدن	خبر را كه شنيديم گيچ ديم
قاينا	بيلاخره بتأنستم اونأ قاينا بۆكۆنم	متقاعد	بيلاخره توانستم آن را متقاعد كنم
قۆشمه مۆ	بۆشۆ تي قۆشمه مۆيا چأكۆن	آشفته مو	برو موهاى آشفته ات را مرتب كن
قۇوت	أن ۋ دسأ قۇوت دينه	توان	دستش توان ندارد
قيش	مي قيشأ نيدە-ئي؟	كمر بند	كمر بندم را نديدى؟
كاباسي	كاباسي بأورديم	بدبيارى	بد آورديم
كار كۆدن	بجاركار كۆدأن دره	كار كردن	در شاليزار كار مى كند
كاسه	ايتأ كاسه پلا مه ره دۆكۆن	بشقاب	يك بشقاب پلو براى من بريز
كال	أ به كال ايسه	نارس	اين به نارس است
كرأ	كرأ شۇن درم	در حال	در حال رفتن هستم

کرد ڪار	تي ڪرد ڪار اُ چاڪُون	رفتار	رفتارت را درست ڪن
ڪش	اَوَن ڪيسه اَو ڪش نيشته	گوشه	آن ڪيست آن گوشه نشسته است
ڪشڪ	دؤمرته ڪشڪا بؤستي؟	لوس	دوباره لوس شدي؟
ڪشه	بيا مي ڪشه	آغوش	بيا در آغوش من
ڪشئن	چي بڪشه-ئي؟	رسم ڪردن	چه چيزي رسم ڪردی؟
ڪشئن	أشانا بڪشه-ئي چقد آيه؟	وزن ڪردن	اينها را وزن ڪردی چه قدر وزنشان است؟
ڪفته	تي ميداد زمين ڪ سر ڪفته	افتاده است	مداد تو روی زمين افتاده است
ڪل	بؤشو تي ڪل ڪ سرأ چاره بؤڪُون	ڪچل	برو برای سر ڪچلات فكري بڪن
ڪؤجدهانه	مي ڪؤجدهانه برارأ نيده-ئي؟	ڪوچڪ	برادر ڪوچڪ من را نديده-اي؟
ڪؤدن	هوا سردأ ڪؤده	شدن	هوا سرد شده است
ڪؤدن	چي ڪؤدن دري؟	انجام دادن	داري چه ڪاري انجام مي-دهي؟
ڪؤديد	سكان پيچائان ره لاب ڪؤديد	مي-ڪردند	سگها به خاطر گربهها پارس مي-کردند
ڪؤرشأ بؤستن	أمي غذا ڪؤرشأ بؤ	جزغاله شدن	غذاي مان جزغاله شد
ڪؤشتن	پؤتاران ڪؤشتن خؤرم ڪار ني-يه	ڪشتن	ڪشتن مورچهها ڪار خوبي نيست
ڪؤڪلا	ڪؤڪلا ديچئن دره	توطئه	دارد توطئه مي-کند
ڪؤلڪ	كاموا ڪؤلڪا بؤسته	درهم	كاموا درهم شده است
ڪؤمڪ ڪؤدن	تأنيدي مرأ ڪؤمڪ بؤڪؤنيدي؟	ڪمڪ ڪردن	مي-توانيد به من ڪمڪ ڪنيد؟
ڪؤناڪؤنا واگردستيم	ڪؤچه دوسته بؤ	عقب عقب برگشتيم	ڪؤچه بسته بود
ڪؤنه	مي برار مي ڪارانا ڪؤنه	انجام مي-دهد	برادرم ڪارهاييم را انجام مي-دهد
ڪؤنه	أ دارأ وا ڪؤنه جا ڪأندن	ريشه	اين درخت را بايد از ريشه درآورد
ڪؤنه مؤنه	ڪؤنه مؤنه ڪؤدن نوأ	ترديد	ترديد نڪن
ڪؤني	تؤ مي ڪارانا ڪؤني؟	انجام مي-دهي	تو ڪارهاي من را انجام مي-دهي؟
ڪؤر	او ڪؤرأ فأندر	دختر	آن دختر را نگاه ڪن
ڪؤرأ	ڪؤرأ بيشيم؟	ڪدام طرف	ڪدام طرف برويم؟
ڪؤل	أ چاقؤ ڪؤله	ڪند	اين چاقو ڪند است

کونا خائي؟	آن يا اؤن	کدام را	اين يا آن، کدام را می‌خواهی؟
کویا	مي شارژر کویا نهآ؟	کجا	شارژر من کجا است؟
کویان	اوشانا کویان بیده-ئي؟	کجاها	آن‌ها را کجاها دیده‌ای؟
کویتا	کویتا دسکش تي شين ايسه؟	کدام یک	کدام دستکش مال تو است؟
کويدانه	کويدانه-يا گي؟	کدام یک	کدام یک را می‌گویی؟
کي	کي تانه مي امرأ بايه؟	چه کسی	چه کسی می‌تواند با من بیايد؟
کي	من کي بامؤم	که	من که آمدم
کي شين	أ ماتؤر کي شين ايسه؟	مال چه کسی	اين موتور مال چه کسی است؟
کيتاب	أ کيتاب مي شين ايسه	کتاب	اين کتاب مال من است
کيس	اؤطي-يا مرأ فادن مي رختان کيس بؤخؤرده	چروک لباس	اطو را به من بده لباس‌هايم چروک شده است
کئخؤدامردي	تي کئخؤدامردي ته ره بدر خؤره	داوری	داوری‌ات به درد خودت می‌خورد
کئن کئن	کئن کئن دأشتي أکه أئي	اين پا آن پا کردن	اين پا آن پا می‌کرد که چه زمان می‌آیی
گل	ميرزاکؤچي خان ايتأ پيله گل بؤ	شخصیت	ميرزاکوچک خان یک شخصیت بزرگ بود
گلأ خاندن	تؤ انا بؤگو تي گلأ خانه	حرف شنوی داشتن	تو بهش بگو از تو حرف شنوی دارد
گاچ	تي پا گاچ ايسه مگه؟	پای ناراست	مگر پای تو ناراست است؟
گاز	مي گاز مرأ در کؤدي بکأندم	دندان	دندانم درد می‌کرد آن‌را کندم
گاز	مي گاز مرأ در کؤنه	دندان	دندانم درد می‌کند
گاز ايشکره	ديشب خؤفته-بي گاز ايشکره کؤدي	ساييدن دندان‌ها به هم	ديشب در خواب دندان‌هايت را به هم می‌سايیدی
گاگلف	گاگلف أرا دؤار کؤنم	بعضی اوقات	بعضی اوقات از اين طرف عبور می‌کنم
گب	مي امرأ گب بزن	صحبت	با من صحبت کن
گب بسرأ کؤدن	هرچي واورسي ترأ گب بسرأ کؤنه	حرف را عوض کردن	هر چه بپرسی حرف را عوض می‌کند
گب خبربر	گب خبربر ؤ امرأ نوأسي گب زئن	خبرچين	با خبرچين نبايد حرف زد
گب گب ؤ سر	گب گب ؤ سر باورده	حرف تو حرف	حرف تو حرف آورد
گرا دأن	گرا دن بايه	سُراندن	سر بده بيايد
أيا بيا بينم	يه گراپئت	بيا اين‌جا بينم	آهای کج و کوله

گردستن	أول أمرأ بگردستيد	بازرسی	ابتدا ما را بازرسی کردند
گردستن	هرأ گردستن ديييم	قدم زدن	همين اطراف قدم می‌زدیم
گردن پسه	مي گردن پسه-یأ جۆش بزه	پشت گردن	پشت گردنم جوش زده است
گرگر	زاكان َ گرگر وناشته بۆخۆسم	سر و صدا	سر و صدای بچه‌ها اجازه نداد بخوابم
گرمش	گرمش أمۇن دره	باد گرم	دارد باد گرم می‌آید
گلاس	درجكأ گلاس بۆم	خیره	به پنجره خیره بودم
گلف	گلف بينيشينيد	با فاصله	با فاصله بنشینید
گنستن	آغۆز بگنسته مي سرا	برخورد کردن	گردو به سرم برخورد کرد
گه	خۆره گه	می‌گوید	برای خودش می‌گوید
گۆد	مي مرد َ گۆدان ديرو بامؤبيد أمي خانه	خانواده	ديروز خانواده شوهرم به خانه ما آمده بودند
گۆده	خۆ رختانأ گۆده بۆكۆده بنا اوتاق َ دورۆن	قلمبه	لباس‌هایش را قلمبه کرد گذاشت داخل اتاق
گۆرتك	گۆرتك بزه	رعد و برق	رعد و برق زد
گۆزارش	ايمشب وا مي گۆزارشأ تۆمانأ كۆنم	گزارش	امشب بايد گزارشم را تمام كنم
گۆش َ كۆن	مي گۆش َ كۆن بۆگۆفته	دم گوش	دم گوشم گفتم
گۆلاز	أمي گۆلاز أن كي گيلكيم	افتخار	افتخار ما اين است كه گيلك هستيم
گۆلي	چازگي بۆكۆدم مي گۆلي در كۆنه	گلو	سرماخوردم گلویم درد می‌کند
گۆمگۆمه	مي گۆش َ كۆن گۆمگۆمه كۆدي	پچ پچ	دم گوشم پچ‌پچ می‌کرد
گۆرخانه	ايمرو گۆرخانه وارش بۆ	رعد	امروز باران با رعد بود
گۆفتن	چي گۆفتن دري؟	گفتن	داری چه می‌گویی؟
گيجگا	لپيه بۆخۆرده مي گيجگايأ	شقیقه	توپ به شقیقه‌ام خورد
گيرينجي	گيرينجي مۆ مرأ خۆش أيه	موی فرفری	از موی فرفری خوشم می‌آید
گیل	أمي كفشان همه گيل بۆبۆسته	گل	تمام كفش‌هایمان گلی شد
لا	أ كاغذأ بنه تي دفتر َ لا	بین دو چیز	این کاغذ را میان دفترت بگذار
لا	هرچي زأمت بكشه-بيمأ لا بۆكۆد	تباه	تمام زحمت‌های ما را تباه کرد
لاخه	ئي لاخته بيچير ئي لاخته بۆجۆر	لنگه	يك لنگه پايين يك لنگه بالا (کنایه از شلخته بودن)

لار	اُ تۆرۈل لاره	پوک	این ترب پوک است
لاف	أمی گرد ّ کله ' لاف دکفته	به هم خوردن	دورهمی ما به هم خورد
لبله گیفتن	خو زاک ّ لبله ' گیفتن دره	پشتیبانی کردن	دارد پشتیبانی بچه اش را می کند
لچه	چیچینی دار ّ لچه نیشته	نوک	گنجشک نوک درخت نشسته است
لس	غذا خوُردن ّ پسی آدم لسأ به	شل و وارفته	آدم بعد از غذا خوردن شل می شود
لۆچ	لۆچ ایسی مگه؟	چپ چشم	مگر چشمات چپ است؟
لۆچان	أمرأ لۆچان زنه	پشت چشم نازک کردن	برای ما پشت چشم نازم می کند
لؤجنگ	بؤشو لؤجنگأ دود پیچأ نایه	دریچه پشت بام	برو دریچه پشت بام را ببند گربه داخل نیاید
لؤفت	تی پا سر بئس هی کس ّ لؤفتأ کشئن نوأ	منت	روی پای خودت بایست منت کسی را نکش
ما	ایتأ ما بدن	بوسه	یک بوسه بده
ما	أ ما وا بشم مؤسافرت	ماه	این ماه باید به مسافرت بروم
ماتؤر	می ماتؤر خرابأ بؤسته	موتور	موتورم خراب شده است
ماچی	ایتأ ماچی مرأ دیهی؟	بوسه	یک بوسه به من می دهی؟
ماز	او مازأ مرأ وأسینم می کفشأ	واکس	آن واکس را بده به کفش ام بمالم
ماسکأ	ماسکأ بازی-یا تۆمانأ کؤن	مسخره	مسخره بازی را تمام کم
ماشل	می مار ّ أمرأ شوُن دریم می ماشل ّ خانه	خاله	با مادرم به خانه خاله ام می رویم
ماشه	او ماشه-یا مرأ فأدن	انبر آهنی	آن انبر آهنی را به من بده
ماقؤل	ماقؤل بامؤئی	چه خوب	چه خوب شد آمدی
مالا	می پئر مالایه	ماهی گیر	پدرم ماهی گیر است
ماندگی	بدأ ایپچه ماندگی بیگیرم	خستگی	اجازه بده کمی خستگی در کنم
مأر	می مأر پئنجا سال دأره	مادر	مادر من پنجاه سال دارد
مأر ّ مرد	بعضی-تأ زاکان مأر ّ مرد دأریدی	ناپدری	بعضی از بچه ها ناپدری دارند
مأنستن	خو پئر ّ مأنستن گب زنه	مانند	مانند پدرش صحبت می کند
مأنه	خو مارأ مأنه	شبيه است	شبيه مادرش است
مته	مته نهأن نوأ	مزاحم	مزاحم نشو

مچد	مچد شۇن دري؟	مسجد	به مسجد می‌روی؟
مراغ	آدمأ مراغا گیره	چندش	آدم چندش‌اش می‌شود
مرأ	مرأ بۆگۆ چي خائي؟	به من	به من بگو چه می‌خواهی؟
مرأ نوأ	دئه مرأ نوأ	میل ندارم	دیگر میل ندارم
مرجانه	أ کارتانا مرجانه فگیفتم	رایگان	این کارت‌ها را رایگان گرفتم
مردؑ برار	مي مردؑ برارؑ خانه ها كۆچه دۆرۆنه	برادر شوهر	خانه برادر شوهرم در همین کوچه است
مردؑ برار زن	تي مردؑ برار زنأ بیدئم	زن برادر شوهر	زن برادر شوهرت را دیدم
مردؑ خاخۆر	مي مردؑ خاخۆر بۆشؤ خارج	خواهر شوهر	خواهر شوهرم به خارج رفته است
مردأی	أ مردأی دیرۆزم بامؤبؤ	مرد	این مرد دیروز هم آمده بود
مردۆم	مردۆم همه-دانه به پا ایسابید	مردم	همه مردم ایستاده بودند
مستقیم	هأتؤ راس بۆشؤ	راس	همین طور مستقیم برو
مضرت	أنقد كي مضرتي تي جان همه جيجايه	شرور	آنقدر که شرور هستی تمام بدن‌ات زخمی است
مک	مي سرأ مکأ كۆده	شوره سر	سرم شوره زده است
ملاقه نزنه	ترأ ملاقه نزنه	اعتنا نمی‌کند	به تو اعتنا نمی‌کند
من	من بۆشؤم	من	من رفتم
منم	منم أيم	من هم	من هم می‌آیم
مه ره	أ كفشأ مه ره بیهئم	برای خودم	این کفش را برای خودم خریدم
مۆراقب	ترأ مۆراقب بۆبؤ	مواظب	مواظب خودت باش
مۆران	آهين مۆران بزه	زنگ آهن	آهن زنگ زده است
مۆس	مۆس بۆكۆده	کپک	کپک زده است
مي	مي مارأ مۆن دره	من	مادرم دارد می‌آید
مي شين	أ دفتر مي شينه	مال من	این دفتر مال من است
ميان	أ گب أمي ميان بمانه	بين	این حرف بين خودمان باشد
ناجه	ناجه دأرم ايمرؤ بازي-يأ ببريم	اميد	امیدوارم امروز برنده بازی باشیم
ناخۆن	مي پا ناخۆن بشكفته	ناخن	ناخن پایم شکست

ناسۆس	بۆشۆ ناسۆسأ بأور مي چرخأ باد بزئم	تلمبه	برو تلمبه را بياور دوچرخه‌ام را باد بزئم
ناف دكفتن	مي ناف دكفته	شوكه شدن	شوكه شدم
ناقلن	ناقلن تۆ أمي أمرأ بيا	لاقل	لاقل تو با ما بيا
ناكس	ناكس ۆ پۆشتين بۆستن نوأ	نامرد	از نامرد حمايت نكن
نأرم	تي شۆماره ۆ نأرم	ندارم	شماره‌ات را ندارم
نأره	كۆنترؤل باتري نأره	ندارد	كنترل باتري ندارد
نأمۇن	نأمۇن دري؟	نيامدن	در حال آمدن نيستی؟
نأنسته-بۇ	نأنسته-بۇ أ كارأ بۆكۆده	ناآگاهانه	ناآگاهانه اين كار را كرد
نأنستيم	أمان نأنستيم شۆمانم أمۇن دريد	نمی‌دانستم	ما نمی‌دانستيم شما هم داريد می‌آييد
نأوردم	ته ره هيچي نأوردم	نياوردم	برای تو هيچ چيز نياوردم
نأورده	غذايا نأورده؟	نياورد	غذا را نياورد؟
نأوره	ميثم بۆگۆفته ايمرو سفارشأ نأوره	نمی‌آورد	ميثم گفت امروز سفارش را نمی‌آورد
نأيم	أگه من نأيم چي به؟	نمی‌آيم	اگر من نيايم چه می‌شود؟
نتأنم	ايمرو نتأنم بأيم	نمی‌توانم	امروز نمی‌توانم بيايم
نچاق	نخأستي بأيه نچاق ۆ أمرأ أنا بأوردم	اجبار	نمی‌خواست بيايد به اجبار او را آوردم
نخأستيم	نخأستيم ترأ ناراحتأ كۆنم	نمی‌خواستم	نمی‌خواستم تو را ناراحت كنم
نخأيم	فردأ نخأيم بشم كار ۆ سر	نمی‌خواهم	فردا نمی‌خواهم به محل كار بروم
ندار	ندار ۆ آدم ايسه	فقير	آدم فقيری است
نشأ	جاده-يا آب بيگيغته شۆن نشأ	نمی‌توان	آب جاده را فراگرفته است نمی‌توان رفت
نشم	سرد ۆ هوايا بيرون نشم	نمی‌روم	در هوای سرد بيرون نمی‌روم
نقل	ايتأ نقل بۆگۆ	داستان	يك داستان بگو
نكفي	بپا نكفي	نيفتی	مواظب باش نيفتی
نم	أمي وسيله ۆ نأ نم بزه	رطوبت	وسايل ما را رطوبت زده است
ننأ	ماناد پولأ كيشؤ دۆرۆن ننأ	نگذاشت	ماناد پول را داخل كشو نگذاشت
ننأ	ميز ۆ سر ننأ	نيست	روی ميز نيست

ننأ بۇ	شیر یخچال ۋ دۆرۈن ننا بۇ	نبود	شیر داخل یخچال نبود
ننأبی	مئوه'نا یخچال ننا بی؟	نگذاشته بودی	میوه‌ها را داخل یخچال نگذاشته بودی؟
ننه	هیچی-یا خو جا سر ننه	نمی‌گذارد	هیچ چیز را سر جای خودش نمی‌گذارد
ننهان	پلایا نهان درم گاز ۋ سر	گذاشتن	دارم پلو را روی گاز می‌گذارم
نوا	اوتۇ گب زئن نوا	نکن	آن طور صحبت نکن
نوبۇ	أ رضا او سابق ۋ رضا نوبۇ	نبود	این رضا آن رضا قبلی نبود
نوخۇفتی	چی ره تا هسا ۋ نوخۇفتی؟	نخوابییدی	برای چه تا حالا نخوابییدی؟
نوشۇن	نوشۇن درم	نرفتن	در حال رفتن نیستم
نۆكۆده	نۆكۆده کار جان ۋ بلایه	نکرده	کار انجام نداده بلای جان است
نۆكۆنه	أ دزگا کار نۆكۆنه	نمی‌کند	این دستگاه کار نمی‌کند
نۇبۇسته	اوتۇ ئي كي خاستيم نۇبۇسته	نشد	آن‌گونه که می‌خواستم نشد
نۇرۇزول	17 مۇرداد نۇرۇزول ايسه	عيد باستانی گیلان	17 مرداد عید باستانی گیلان است
ني-يم	تي امرأ ني-يم؟	نیستم	با تو نیستم؟
ني-يه	أ كفش شيمي شين ني-يه	نیست	این کفش مال شما نیست
نياره	أنقد زرخه آدم نياره بشه أن ۋ رجأ	جرأت نمی‌کند	آن‌قدر عصبانی است که آدم جرأت نمی‌کند نزد او برود
نيأرزه	أ أنگوشتér أنقد نيأرزه	نمی‌ارزد	این انگشتér این قدر نمی‌ارزد
نیده بیده	نیده بیده-کانا مأنه	ندید بدید	مانند ندید بدیدها است
نیدینم	من هیچی نیدینم	نمی‌بینم	من هیچ چیز نمی‌بینم
نیزیک	ایپچه بیأ نیزیک	نزدیک	کمی نزدیک بیا
نیشان دان	خو گۇشوارأ مرأ نیشان بدأ	نشان دادن	گوشواره‌اش را به من نشان داد
نیشتاو	زأكي-يم نیشتاو بي	سرتق و لجوج	کودکی هم سرتق و لجوج بودی
نیشتاوستم	نیشتاوستم چي بۇگۇفتي	نشنیدم	نشنیدم چه گفتی
نیشتن نوا	او ایستۇل ۋ سر نیشتن نوا	ننشین	روی آن صندلی ننشین
نیشته-ئي	تو كۇيا نیشته-ئي؟	نشسته‌ای	تو کجا نشسته‌ای؟

نیشه	أ أنگوشتَر مي أنگوشت َ دۆرۆن نیشه	نمی‌رود	این انگشتَر به انگشت من نمی‌رود
نیشیم	ایمرۆ بۆنگا نیشیم؟	نمی‌رویم	امروز به بنگاه نمی‌رویم؟
نیمیزگیره	تي او دیلاً نیمیزگیره واکۆن	اندکی	دلت را اندکی باز کن
نیویره	مرأ سربسر نهأن نوأ نیویره بد دینی-یا	وگرنه	من را اذیت نکن وگرنه بد می‌بینی‌ها
نیویشتن	کرأ کیتاب نیویشتن درم	نوشتن	در حال نوشتن کتاب هستم
نیئي	تۆ هۆن نیئي دیرۆ بیده بۆم؟	نیستی	تو همان نیستی دیروز دیده بودم؟
نئسائید	بخانه نئسائید؟	نیستید	خانه نیستید؟
نئسأ بۆ	مأمۆد اوياً نئسأ بۆ	نبود	محمود آن جا نبود
هأتۆ	هأتۆ بیشتاوستم بأمۆم	همین که	همین که شنیدم آمدم
هأچین	هأچینه فادأ بۆشۆ	رایگان	به رایگان داد رفت
هأنم	هأنم مي کارأ را تآورده	همین هم	همین هم کارم را راه می‌اندازد
هأیا	هأیا ایسأ بۆ	همین جا	همین جا ایستاده بود
هر ساعت دقه	هر ساعت دقه أیه أمي خانه	دم به دقیقه	دم به دقیقه به خانه ما می‌آید
هرأ	مي گۆشي هرأ نهأ بۆ	همین اطراف	گوشی من همین اطراف بود
هرتا	هرتا گۆشي-يان اينأ خۆبي دأريدي	هر کدام	هر کدام از گوشه‌ها یک خوبی دارند
هرچن	هرچن کۆجدانه-یه أمما بد ني-یه	هر چند	هر چند کوچک است اما بد نیست
هرچي	هرچي تي ديل خأيه بۆگۆ	هرچه	هرچه دلت می‌خواهد بگو
هسأ	هسأ أيم	اکنون	اکنون می‌آیم
هش	هش نفر بيد	هشت	هشت نفر بودند
هف	هف نفر بامؤبيد	هفت	هفت نفر آمده بودند
هف شب	فردأ مي جغله هف شبه	جشن شب هفت زایمان	فردا جشن شب هفت زایمان کودک من است
هلماله	دئه هلماله اوَن َ ورجا نشم	هرگز	دیگر هرگز پیش او نمی‌روم
هم زاما	مي هم زاما ديشب أمي خانه ایسا بۆ	باجناق	باجناق من شب گذشته خانه ما بود
همه-دأنه	فردأ همه-دأنه أئيدي	همه	فردا همه می‌آیند
همه چي	همه-چي اوياً نهأ	همه چیز	همه چیز آن جا است

هميشك	گيلان هميشك وارشى-يه	همواره	گيلان همواره بارانى است
هندم هؤندم	هندم هؤندمه كي واران بايه	نزدىك	نزدىك است كه باران بيايد
هني	أ كؤرّ دانّه هني بامؤ	باز	باز اين دختره آمد
هؤرأ	هؤرأ كي بامؤئي وأگرد	از همان راه	از همان راهى كه آمدى برگرد
هؤزار	هؤزاره	آه و ناله	اى داد و بيداد
هؤشان	خألي هؤشاني كي خأئي-يا اؤسان ببر	همان‌ها	فقط آن‌هاىي را كه مى‌خواهى بردار ببر
هؤن	هؤن كي سيكلمه-ئي ايسه هؤنأ باور	همان	همان كه بنفش رنگ است همان را بياور
هؤن ايسه	اؤني كي اؤيا نهُا هؤن ايسه يا نأ؟	همان است	آن كه آن جا است همان است يا نه؟
هي كس	هي كس واخبا نؤبؤسته	هيچ كس	هيچ كس خبردار نشد
هيتا	هيتا مي شين ني-يه	هيچ كدام	هيچ كدام مال من نيست
هيچي	مرأ هيچي فأندأ	هيچ چيز	به من هيچ چيز نداد
هيدانه	أشان هيدانه مي شين ني-يه	هيچ كدام	اين‌ها هيچ كدام مال من نيست
هيزار	هيزار تؤمؤن دئه پؤل ني-يه	هزار	هزار تومن ديگر پول نيست
هيست	واران وارستي هيستأ بؤستم	خيس	باران مى‌باريد خيس شدم
هئن دري	چي هئن دري؟	دارى مى‌خرى	دارى چه مى‌خرى؟
وا	سردّ وا دمه	باد	باد سرد مى‌وزد
تا نيدينم نتأنم بگم	وا بيدينم	تا نبينم نمى‌توانم بگويم	بايد ببينم
وابؤن	در وابؤ	باز شدن	در باز شد
واپس شؤن	چي ره واپس شؤن دري؟	عقب رفتن	براى چه دارى به عقب مى‌روى؟
واپلكائئن	تيانأ بنه بدأ ايپچه واپلكه	خيساندن ظروف در آب	ديگ را بگذار كمى خيس بخورد
واپيچ	أشانأ واپيچ	بسته‌بندى كن	اين‌ها را بسته‌بندى كن
واتركستم	خأنده جا واتركستم	تركيدم	از خنده تركيدم
واتين	گيدي كؤرؤنا واتين دأره	مسرى	مى‌گويند كرونا مسرى است
واج أمؤن	بؤخؤفتم واج بامؤم	سرحال شدن	خوابيدم سرحال شدم
واجوردن	أمرأ خؤره واجوره	قى كردن	ما را مى‌خورد دوباره قى مى‌كند

واجۇر	أ بچ واجۇر كۆنە	رى	اين برنج رى مى كند
واچردن	تا نانأ بىدە نىصفأ وأچرد	كندن يك تکه به زور	به محض اين كه نان را دید نیمی از آن را به زور كند
واخابأ شۇن	دیشب أنقد ماندي بۆكۆدە بۆم واخابأ شۇم	به خواب رفتن	دیشب آن قدر خسته بودم خوابم برد
واخان	أنا واخان	دوباره بخوان	اين را دوباره بخوان
واخبأ بۇستن	أمانم دىرۇ واخبأ بۇستيم	آگاه شدن	ما هم ديروز آگاه شدیم
واخبر	واخبرأ بۇستي؟	باخبر	باخبر شدی؟
واخۇردن	آب واخۇر	نوشیدن	آب بنوش
واد	فچم تي وادأ بىگيرم	اندازه	خم شو اندازهات را بگيرم
واداشتن	أمرأ واداشته أ سردۇ هوا دۆرۈن بئسيم	وادار به انجام کاری	ما را وادار كرد در اين هواى سرد بايستيم
واران	دىرۇ واران بامۇبۇ	باران	ديروز باران آمده بود
وارستن	واران وارستن دره	باریدن	دارد باران مى بارد
وارسي	وا أول وارسي بۆكۈنيد	تحقيق	بايد ابتدا تحقيق كنيد
وارۇختن	دۆزان أمي همساده خانه ' وارۇختد	غارت کردن	دزدها خانه همسايه ما را غارت كردند
واز كۆدن	چيچيني-يان أ خال او خال واز كۆدن دريد	پريدن	گنجشكها دارند از اين شاخه به آن شاخه مى پرنند
واز وۇ ولنگ	زاكان پاركۇ دۆرۈن چي واز وۇ ولنگي كۈنيدي	جست و خيز	بچه ها در پارک چه جست و خيزی مى كنند
وازده أوردن	مرأ وازده بأورده	خسته کردن	من را خسته کرده است
وازنن	تي كفشأ وازن بيشيم	پوشیدن كفش	كفشات را بپوش برويم
واسرأ دان	أمرأ واسرأ دأ	پى نخود سياه فرستادن	ما را پى نخود سياه فرستاد
واسۇجانئن	أمي خۇنا واسۇجانئن دره تا خۇ مدركأ فأكيره	سوزانیدن تا نهايت	دارد خون ما را خشک مى كند تا مدرک اش را بگيرد
واسۇخستن	ترأ واسۇخسته آدم هفتاد سال پاكى نأره	برخورد کردن	كسى كه به تو برخورد كند تا هفتاد سال پاك نيست
واسۇختن	قابدانأ دۆنكۆشانه-ئي أنۇ آب واسۇخت	جوشانیدن تا نهايت	كترى را خاموش نكردى آب آن جوشيد و خشك شد
واسئن نوأ	ترأ ديفارأ واسئن نوأ	نمال	خودت را به ديوار نمال
واش	گابۇ ره خاش فۆكۆنه سكۇ ره خاش	علف	براى گاو استخوان مى ريزد براى سگ علف
واشان	بۆشۇ جايأ واشان	پهن كن	برو تشك را پهن كن
واشكافتن	مرأ حالي نۇبۇسته ايپچه واشكاف	بيشتر توضيح دادن	متوجه نشدم كمى بيشتر توضيح بده

وافيلاً دان	تا کيکأ بأوردیم وافيلاً دأ	بلعیدن	به محض این که کیک را آوریم آن را بلعید
واکاشته	أمرأ أياً واکاشته	منتظر گذاشت	ما را این‌جا منتظر گذاشت
واکۆدن	درأ واکۆن	باز کردن	در را باز کن
واگیر کۆدن	أن ّ گبأ واکیر کۆنه	دنباله حرف را گرفتن	دنباله حرف او را می‌گیرد
والان	تي پرهناً اوياً والان	آویزان کن	پیراهن‌ات را آن‌جا آویزان کن
والنگ	نیصف ّ را والنگأ دأ	انصراف	وسط راه انصراف داد
والیشتن	گاب کراً خۆ مانده-یأ والیشتن دره	لیسیدن	گاو دارد گوساله‌اش را می‌لیسد
واهیل	مي دیل واهیلأ بؤسته	بی تاب	دلم بی تاب شده است
واویجان	مائي-یأ خؤب واویجان	برشته کن	ماهی را خوب برشته کن
واوئن	أ خالاً واوین	بریدن	این شاخه را ببر
وأبرازه	أ رخت ترأ وابرازه	بهت میاد	این لباس بهت میاد
وأجه	تي دؤماغأ چي وأجه؟	وجود دارد	روی بینیات چه چیزی وجود دارد؟
وأچؤکستن	دارأ وأچؤک	چسبیدن و بالا رفتن	به درخت بچسب و برو بالا
وأچئن	خۆ خانه سرأ وأچئن دره	می‌کند	دارد سقف خانه‌اش را می‌کند
وأده گیفتن	أمرأ وأده بیگیفته	دعوت کردن	ما را دعوت کرده است
وأستن	هنده مرأ وا	میل داشتن	هرچه می‌خورم باز هم میل دارم
وأسي	وأسي دؤ تا نان فگیفته-بیم	باید	باید دو عدد نان می‌گرفتم
وأسي	ایمرؤ خأيلي کار دأرم، هأن ّ وأسي زؤد بأمؤم	به خاطر	امروز کارم زیاد است، به خاطر همین زود آمدم
وأکفتن	دئه وأکفتم	از پا افتادن	دیگر از پا افتادم
وأکفتن	أمرأ وأکفته	پيله کردن	به ما پيله کرد
وأکفتن نوأ	هاچینه زاکانأ وأکفتن نوأ	پيله نکن	بیخود به بچه‌ها پيله نکن
وأکۆدن	مأمدأ واکۆده بامؤ	رساندن	محمد را (به مقصد) رساند و آمد
وأگردان	أ کیتابأ تو وأگردان بؤکؤدي؟	ترجمه	این کتاب را تو ترجمه کردی؟
وأگردانئن	او شامي-یأ وأگردان	این رو آن رو کردن	آن کتلت را برگردان
وأگردانئن	أ خیابان ّ ایسمأ وأگرداننده	تغییر دادن	نام این خیابان را تغییر داده‌اند

وَأُكْرَدَانْتَن	کیتاباً وَاُکْرَدَانْتَم	عودت دادن	کتاب را عودت دادم
وَأُکْرَدَسْتَن دَرَم	وَأُکْرَدَسْتَن دَرَم بَخَانَه	دارم برمی‌گردم	دارم به خانه برمی‌گردم
وَأُکْیِرَانْتَن	گازاً وَاُکْیِرَان	روشن کردن	گاز را روشن کن
وَأَمْرَازَه	أُ گَبَان تَرَأ وَاَمْرَازَه	بهت نمود	این حرف‌ها بهت نمود
وَأُورَس	اوّ زَناکأ وَاُورَس	بپرس	از آن زن بپرس
وَأُورَسَه-ئِي	اوّ مردأکم وَاُورَسَه-ئِي؟	پرسیدی	از آن مرد هم پرسیدی؟
وَأُورَسْتُم	وَأُورَسْتُم سِیِیْدِرُودْ أَکَه بَازِي دَأْرَه؟	پرسیدم	پرسیدم سپیدرود چه زمانی بازی دارد؟
وَأُورَسْتَن نُوأ	نَانَم أَنَقْد وَاُورَسْتَن وَاُ	سوال نکن	نمی‌دانم این‌قدر سوال نکن
وَحْت	ئِي وَحْت تَرَأ خَائِلِي خَأَسْتِم	زمان	یک زمان تو را خیلی دوست داشتم
وَدْرَه	اوّ وَدْرَه ' فَأْدَن مَرَأ	سطل	آن سطل را به من بده
وَرَأ گِیْفَتَن	أَمْرَأ وَرَأ گِیْفَتَه	پشتیبانی کردن	از ما پشتیبانی کرد
وَرَأچُوک	بَامُؤ أَمِي وَرَأچُوک بِیْنِیْشَتَه	در کنار	آمد در کنار ما نشست
وَرَجَا	کِیْتَابَان أَمْدٌ وَرَجَا نَهَأ	نزد	کتاب‌ها نزد احمد است
وَسْتَکُودَن	دَثَه وَسْتَکُون	کوتاه آمدن	دیگر کوتاه بیا
وَسْتَه	هَأْنَقْد مَرَأ وَسْتَه	کافی است	همین قدر برای من کافی است
وَل	آتَشٌ وَلَأ فَأَنْدَر	شعله بلند آتش	شعله بلند آتش را نگاه کن
وَلَش	بِیَأ بِیْشِیْم وَلَش چِیْنِي	تمشک	بیا برویم تمشک بچینیم
وَلْکِي	اِیِیْچَه بئْسِیْد وَلْکِي أَمِیْرَم بَأِیَه	شاید	کمی صبر کنید شاید امیر هم بیاید
وَنَالَه	مِي پِئْر وَنَالَه بَأِیْم	اجازه نمی‌دهد	پدرم اجازه نمی‌دهد بیایم
وَنَاشَتَه	مِي مَأْر وَنَاشَتَه بَأِیْم	اجازه نداد	مادرم اجازه نداد بیایم
وَهَأَشَتَه	مِي بَرَار وَهَأَشَتَه بَأِیْم	اجازه داد	برادرم اجازه داد بیایم
وِیْرِیْزَانْتَن	أَمْرَأ أَمِي جَا سَر وِیْرِیْزَانَه	بلند کردن	ما را از جایمان بلند کرد
وِیْرِیْزَانْتَن	خَابٌ جَا أَمْرَأ وِیْرِیْزَانَه	بیدار کردن	ما را از خواب بیدار کرد
وِیْرِیْشَتَه	أَوْن کِیْسَه وِیْرِیْشَتَه؟	بلند شد	آن کیست که بلند شد؟
وِیْرِیْشَتَه	بُوشُؤ بِیْدِیْن زَأی وِیْرِیْشَتَه؟	بیدار شد	برو ببین بچه بیدار شد؟

ويشتا	مرأ ويشتا ايسه	گرسنه	گرسنه هستم
ويشتر	قاتوق ويشتر دؤكۆن	بيشتر	خورش بيشتر بریز
ويگير	گۆشي-يا ويگير	بردار	گۆشى را بردار
ويگيفتن نوأ	گۆشي-يا ويگيفتن نوأ	برندار	گۆشى را برندار
وينريشت	هر چي أنأ دؤخادم وينريشت	بلند نشد	هر چه قدر او را صدا کردم بيدار نشد
وينريشتي	ترأ بؤگؤفتم ويريز بيشيم وينريشتي	بلند نمى شدى	به تو گفتم بلند شو برويم بلند نشدى
وئر زنن	تأني أ رؤخانأ وئر بزني؟	گذشتن از عرض رودخانه	مى توانى از عرض اين رودخانه عبور کنى؟
ؤ	من ؤ حؤسئن دؤتائي شيم	و	من و حسين دو نفری می رويم
ياد أمؤن	أگه ايپچه فکر بؤكۆنم مرأ ياد أيه	به خاطر آوردن	اگر كمى فكر كنم به خاطر مى آورم
ياره	خاليشواشأ فأدن مي مأر ته ره ياره	مى سايد	پونه را به مادرم بده براى تو مى سايد
يافتن	وأمج ولكي بيافتي	پيدا كردن	جستجو كن شايد پيدا كردى
يا	أنأ خأئي يا اؤنأ؟	يا	اين را مى خواهى يا آن را؟
ئي	ئي تۆمۆن پۆل خأيم	يك	يك ميليون پول لازم دارم
ئي فچم	ترأ بيدينم ئي فچم ترأ ماچي دهم	بسيار زياد	اگر تو را ببينم بسيار زياد مى بوسم ات
ئي مۆشته	ئي مۆشته بج مرأ فأدن	يك مشت	يك مشت برنج به من بده
ئي ور	أ تابلؤ چي ره ئي ور نهأ؟	كج	براى چه اين تابلو كج است؟
ئي ور	أن ّ رختان هرتأ ئي ور كفته	يك گوشه	لباس هايش هر کدام يك گوشه افتاده است